

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
JURIDISKĀ FAKULTĀTE
CIVILTIESISKO ZINĀTŅU KATEDRA

**MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA ADMINISTRATORA
STATUSS**

BAKALAURA DARBS

Autors: **Elīna Mazule**

Studenta apliecības Nr.: 13026

Darba vadītājs: Lekt., Mag. iur. Gaidis Bērziņš

RĪGA 2016

ANOTĀCIJA

Bakalaura darba mērķis bija izpētīt maksātspējas procesa administratoru statusu, lai noskaidrotu, vai 2015. gada 1. janvāra pieņemtais grozījums *Maksātspējas likumā*, pielīdzinot maksātspējas procesa administratorus valsts amatpersonām, ir pamatoti piemērojams. Tika secināts, ka valsts amatpersonas statuss neatbilst Satversmes 106. panta pirmajam teikumam, proti, ikviena tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Statusa maiņas rezultātā iespējama būtiska maksātspējas procesa administratoru skaita samazināšanās, jo zvērinātiem advokātiem, kas šobrīd ir vairāk nekā puse no visiem praktizējošiem maksātspējas procesa administratoriem, likums liedz būt par valsts amatpersonām. Līdz ar to, ja zvērināti advokāti nevarēs vienlaikus būt arī maksātspējas procesa administratori, šāds administratoru skaita samazinājums būtiski ietekmēs maksātspējas procesu kvalitāti un efektivitāti.

Atslēgvārdi: maksātspējas procesa administrators, administratora statuss, valsts amatpersona, interešu konflikts.

ABSTRACT

The main goal of this bachelor's thesis was to research insolvency administrator's status, to find out if the amendment to Insolvency law, made on 1st January of 2015th, which states that insolvency administrators should be considered legally equal to public officials, is rightfully applicable. While researching, it was concluded that public official's status does not comply with the first sentence of Constitution's Article 106 - "Everyone has the right to choose his or her employment and workplace freely according to his or her abilities and qualifications." As a result of the aforementioned change in status it is entirely possible that there will be a drastic shift in a quantity of insolvency administrators, because more than half of all currently practicing insolvency administrators are attorneys at law, and the law states that attorneys at law cannot be public officials. Thereby if attorneys at law will not be able to be public officials and insolvency administrators at the same time, the aforementioned change in the quantity of insolvency administrators will significantly affect quality and effectiveness of insolvency proceedings.

Keywords: insolvency administrator, status of insolvency administrator, public official, conflict of interests.

SATURS

Ievads	5
1. Maksātnespējas procesa administratoru statuss	7
1.1. Maksātnespējas procesa administratora statusa reforma	7
1.1.1. Juridisko profesiju vienota attīstība	11
1.1.2. Administratoru kompetences paaugstināšana	14
1.1.3. Disciplināratbildības ieviešana	15
1.1.4. Valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas pienākums.....	17
1.1.5. Iespējamās Maksātnespējas likuma grozījumu piemērošanas problēmas	21
1.2. Valsts amatpersonas statusa jēdziens Satversmes tiesas izpratnē	22
1.3. Maksātnespējas procesa administratora statusa atbilstība Satversmei	25
2. Satversmes tiesas pieaicināto institūciju un personu viedokļi par maksātnespējas procesa administratoru statusa tiesiskuma regulējumu	31
2.1. Saeimas viedoklis	32
2.2. Tieslietu ministrijas viedoklis	34
2.3. Latvijas Republikas Tiesībsarga viedoklis.....	37
2.4. Biedrības “Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācija” viedoklis.....	38
2.5. Latvijas Zvērinātu advokātu padomes viedoklis	39
Secinājumi	43
Izmantoto avotu saraksts.....	45
Pielikumi.....	51
1. pielikums. Intervija ar maksātnespējas procesa administratori Ilzi Margu.....	51

IEVADS

Pēdējā desmitgade maksātnespējas tiesību sistēmas attīstībā Latvijā ir bijusi ļoti dinamiska. Ieviesti jauni maksātnespējas tiesību institūti – fiziskās personas maksātnespējas process, juridiskās personas tiesiskās aizsardzības process, izveidots maksātnespējas reģistrs. Maksātnespējas subjektu administrēšanu šobrīd veic tikai sertificēti maksātnespējas procesa administratori.¹

“Maksātnespējas procesa administrators ir fiziskā persona, kura ir ieguvusi maksātnespējas procesa administratora sertifikātu un kurai ir *Maksātnespējas likumā* noteiktās tiesības un pienākumi.” (*Maksātnespējas likuma 9. pants*) Lai veicinātu maksātnespējas procesa efektīvu norisi un uzlabotu administratoru darbību, Saeima pieņēma likumu “*Grozījumi Maksātnespējas likumā*”, ar kuru maksātnespējas procesa administratoriem tika noteikts valsts amatpersonas statuss. Tā kā maksātnespējas procesa administrators savu amata darbību veic privāttiesību jomā, valsts amatpersonas statusa noteikšana izraisījusi lielu neapmierinātību administratoru vidū, norādot, ka tas neatbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam. Statusa maiņas rezultātā iespējama būtiska maksātnespējas procesa administratoru skaita samazināšanās, jo zvērinātiem advokātiem likums liedz būt par valsts amatpersonām. No šobrīd praktizējošajiem maksātnespējas procesa administratoriem vairāk nekā puse ir zvērināti advokāti vai to palīgi. Līdz ar to, ja zvērināti advokāti nevarēs vienlaikus būt arī maksātnespējas procesa administratori, šāds administratoru skaita samazinājums būtiski ietekmēs maksātnespējas procesu kvalitāti un efektivitāti.²

Autore darba tēmas izstrādāšanu izvēlējās vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, personiskas ieinteresētības dēļ, jo tieši ar šo profesiju autore saista nākotnes darba gaitas. Otrkārt, tāpēc, ka maksātnespējas procesa administratora darbības tiesiskais regulējums Latvijas Republikā ir bijis iemesls vairākām juridiskajām diskusijām un likumdošanas iniciatīvām, no kā autore secina, ka tas ir viens no sabiedrības aktuālajiem tematiem. Darba izstrādes laikā autore izvirzīja sev interesējošus jautājumus. Vai šobrīd esošais maksātnespējas procesa administratora statuss un no tā izrietošās tiesību un atbildības apjoms sekmē vai kavē maksātnespējas procesa efektīvu norisi? Vai administratoriem pamatoti piemērojams valsts amatpersonas statuss?

---

¹ Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas. 2008 – 2014. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 11. lpp.

² Valsts amatpersonas statusa spožums un posts. Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-jurkans-valsts-amatpersonas-statusa-spozums-un-posts.d?id=43201052> [aplūkots 2016.gada 5.maijā]

Šī bakalaura darba mērķis ir izpētīt un noteikt maksātnespējas procesa administratora juridisko statusu. Autore apskatīs, vai maksātnespējas procesa administratori ir pielīdzināmi valsts amatpersonas statusam.

Lai sasniegtu bakalaura darba mērķi, autore izvēlējās atbilstošus darba uzdevumus:

- 1) Izpētīt valsts amatpersonas statusa jēdzienu Satversmes tiesas izpratnē;
- 2) Noskaidrot, vai maksātnespējas procesa administrators atbilst Satversmei;
- 3) Analizēt ar maksātnespējas procesa administratoriem saistīto institūciju lēmumus un paustos viedokļus par maksātnespējas procesa administrators statusa tiesiskuma regulējumu;
- 4) Salīdzināt maksātnespējas procesa administratoru darbības tiesisko regulējumu Latvijā ar tiesisko regulējumu citās Eiropas Savienības dalībvalstīs;
- 5) Apkopot informāciju un veikt secinājumus.

Darba izstrādes gaitā, lai atrisinātu darbam izvirzītos uzdevumus, darba autore izmantojusi dažādas pētniecības metodes. Viena no galvenajām šā darba pētniecības metodēm ir analītiskā metode – dažādu avotu analīze, atziņu vēršana. Darbā ir izmantota salīdzinošā metode – tiesību normu un dažādu autoru atziņu salīdzinājums, kā arī maksātnespējas procesa administratoru darbības tiesiskā regulējuma salīdzinājums Latvijā ar tiesisko regulējumu citās Eiropas Savienības valstīs; sistēmiskā metode – tiesību normu savstarpēju kopsakaru meklēšana, kā arī vēsturiskā metode, pētot, vai maksātnespējas procesa administrators atbilst valsts amatpersonas statusam. Darba izstrādes gaitā autore ir izmantojusi arī aptaujas metodi, kurā piedalīsies maksātnespējas procesa administratore Ilze Marga.

Darbam ir divas nodaļas. Pirmajā nodaļā tiek pētīta maksātnespējas procesa administrators statusa reforma, kuras mērķis ir veicināt juridisko profesiju vienotu attīstību, administratoru kompetences paaugstināšanu, disciplināratbildības ieviešanu, kā arī valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanu. Autore aprakstīs iespējamās *Maksātnespējas likuma* grozījumu piemērošanas problēmas. Otrajā nodaļā tiek analizēti Satversmes tiesas pieaicināto institūciju un personu viedokļi par maksātnespējas procesa administrators statusa tiesiskuma regulējumu. Darbā tiek salīdzināts administratora darbības tiesiskais regulējums Latvijā ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

1. MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA ADMINISTRATORA STATUSS

2012. gada 24. septembrī Saeimai tika iesniegts likumprojekts “*Grozījumi Maksātnešpējas likumā*” (Nr.367/Lp11). Saeimas deputāts Andrejs Judins ar 2013. gada 27. decembra vēstuli Nr. 8/3-22-2006-11/13 “*Priekšlikums likumprojekta “Grozījumi Maksātnešpējas likumā” (Nr. 367/Lp11) trešajam lasījumam*”, kura adresāta Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, iesniedza priekšlikumu papildināt *Maksātnešpējas likuma* 9. panta pirmo daļu ar tekstu, ka “amata darbībā maksātnešpējas procesa administratori ir pielīdzināti valsts amatpersonām”.³ Saeima 2014. gada 25. septembra sēdē atbalstīja likumprojektu Nr. 367/Lp11 trešajā lasījumā.

Atbilstoši 2014. gada 25. septembra Saeimas pieņemtā likuma “*Grozījumi Maksātnešpējas likumā*”, kas stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī, *Maksātnešpējas likuma* 9. panta pirmā daļa tika papildināta ar teikumu, ka amata darbībā maksātnešpējas procesa administratori ir pielīdzināti valsts amatpersonām. Tika grozīts arī 2014. gada 30. oktobra likums “*Grozījumi likumā Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā*”, kas stājās spēkā 2014. gada 29. novembrī. Ar 2014. gada 30. oktobra grozījumiem tika papildināts *Interešu konflikta novēršanas likuma* 4. pants, kurš nosaka, ka maksātnešpējas administratori ir valsts amatpersonas.⁴

Jau likumprojekta “*Grozījumi Maksātnešpējas likumā*” izstrādes procesā izskanēja iebildumi maksātnešpējas procesa administratoru vidū pret administratoru statusa maiņu, norādot likumdevējam pamatot savu lēmuma nepieciešamību. Tika pausts uzskats, ka valsts amatpersonas statuss maksātnešpējas administratoriem neatbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam.⁵

Līdzšinējā tiesas praksē, Satversmes tiesa uzsvērusi Satversmes 106. panta pirmajā teikumā noteikto tiesību nozīmi sabiedrībā. Piemēram, Satversmes tiesa atzinusi, ka demokrātiskas valsts pienākums ir rūpēties par tās iedzīvotāju iespējām strādāt, turklāt šīs iespējas ne tikai jāparedz konstitūcijā, bet arī jāīsteno dzīvē.⁶

Tādējādi tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu ir atzīstamas par nozīmīgām ne vien ikvienas personas pilnvērtīgas dzīves nodrošināšanai, bet arī visas sabiedrības labklājības veicināšanai.

---

³ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251. 23.1. punkts. Pieejams: http://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2016/02/2015-03-01_Spriedums.pdf [aplūkots 2016.gada 10.maijā]

⁴ Turpat, 1., 1.2. punkts.

⁵ Turpat, 2. punkts.

⁶ Satversmes tiesas 18.12.2003. spriedums lietā Nr. 2003-12-01, Latvijas Vēstnesis, 12.12.2003., Nr. 180. 9.1. punkts. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=82289> [aplūkots 2016.gada 25.janvārī]

1.1. Maksātnespējas procesa administratora statusa reforma

Maksātnespējas likums nosaka plašas pilnvaras maksātnespējas procesa administratora juridiskās personas un fiziskās personas maksātnespējas procesā. Vienlaikus ne *Maksātnespējas likums*, ne citi normatīvie akti pirms grozījumu pieņemšanas *Maksātnespējas likumā* un *Interēšu konflikta novēršanas likumā*, pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, neparedzēja administratora profesijas statusu un līdz ar to izrietošos pienākumus un ierobežojumus.⁷

Lai gan grozījumi *Maksātnespējas likumā* tika pieņemti pēc Saeimas deputāta Andreja Judina priekšlikuma, tomēr likumprojektā “*Grozījumi Maksātnespējas likumā*” (Nr.1187/Lp11) ir plašāk aprakstīts, kāpēc maksātnespējas procesa administratorus vajadzētu pielīdzināt valsts amatpersonām, kāda būtu likuma ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību, kā arī valsts amatpersonas statusa ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu. Likumprojekts “*Grozījumi Maksātnespējas likumā*” (Nr.1187/Lp11) saistās ar šobrīd spēkā esošo administratoru statusu, tāpēc autore pētīs tā anotāciju.

No likumprojekta “*Grozījumi Maksātnespējas likumā*” anotācijas⁸ izriet, ka administratoru statusa reformas pamatā ir valsts vēlme nodrošināt juridisko profesiju vienotu attīstību, administratoru rīcības neitralitāti un neatkarību, kā arī paaugstināt administratoru atbildības un kompetences līmeni. Jāpiemin, ka nav saprotams, kā iepriekšminētie likuma grozījumi varētu nodrošināt šo mērķu sasniegšanu. Piemēram, likumprojekta normas ir ļoti attālinātas no citu juridisko profesiju (zvērīnātu tiesu izpildītāju, zvērīnātu notāru, zvērīnātu advokātu) darbības vispārējiem principiem, korporatīvās pārvaldības un uzraudzības modeļiem, tādēļ ir skaidrs, ka šādi grozījumi nevar nodrošināt juridisko profesiju vienotu attīstību. Grozījumi *Maksātnespējas likumā* arī būtiski pazemina administratoru kvalifikācijas pilnveides prasības, tādēļ nav loģiski sagaidīt, ka šādi grozījumi varētu paaugstināt administratoru kompetenci.⁹

Viens no būtiskākajiem aspektiem, kas jāuzsver saistībā ar administratoru statusa reformu, - likumprojekta anotācija nesniedz atbildi uz jautājumu, kas ir tās funkcijas, kuru īstenošanas dēļ administratorus pēc būtības varētu pielīdzināt valsts amatpersonām. Piemēram, anotācijā norādīts, ka administratoriem maksātnespējas procesā ir plašas pilnvaras, tai skaitā pārņemt parādnieka mantu un rīkoties ar to, pieņemt lēmumus, kas ietekmē kreditoru intereses, kā arī kļūt par maksātnespējīgā komersanta faktiski vienīgo

---

⁷ 11. Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītais likumprojekts “Grozījumi Maksātnespējas likumā”. Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/0/E02F90E2A228A1C8C2257DAA003ADDA7?OpenDocument> [aplūkots 2016.gada 3.februārī]

⁸ Turpat

⁹ Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma, Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 3.februārī]

likumīgo vadītāju ar visplašākajām tiesībām lēmumu pieņemšanā un darījumu noslēgšanā. Jāatzīmē, ka šādas tiesības ir arī jebkuras kapitālsabiedrības valdes loceklim (*Komerclikuma 221. panta pirmā daļa, 301. panta pirmā daļa*) vai likvidatoram (*Komerclikuma 322. pants*). Tādēļ pēc iecerētajiem grozījumiem *Maksātnešpējas likumā* būtu jāseko atbilstošiem grozījumiem *Komerclikumā*, nosakot, ka arī kapitālsabiedrību valdes locekļi un likvidatori ir pielīdzināmi valsts amatpersonām, jo viņiem ir visplašākās iespējas rīkoties ar citām personām piederošo mantu, pieņemot lēmumus, kas ietekmē kreditoru intereses.¹⁰

Administratora tiesības un pienākumus regulē *Maksātnešpējas likuma 26., 27., 50., 64.-67., 96.-100., 137.-138. un 159. pants*. Neviena no šīm tiesību normām neparedz administratoriem tādas tiesības vai pilnvaras, kas raksturīgas valsts amatpersonai. Piemēram, administratoriem nav tiesību izdot administratīvos aktus, kas ir saistoši visām personām vai kam ir izpildu dokumenta spēks, kā arī veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas attiecībā uz personām, kas neatrodas to tiešā vai netiešā pakļautībā (*Likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 4.panta 2. daļas pirmais un otrais punkts*). Administratori nerealizē valsts varu nekādos tās aspektos un neveic valsts amatpersonām raksturīgās funkcijas, tādēļ administratori pēc būtības nevar tikt pielīdzināti valsts amatpersonām.¹¹

Vēl jo sarežģītāku situāciju padara fakts, ka nevienā no Eiropas valstīm maksātnešpējas administratori nav valsts amatpersonas statusā, - to apliecina arī Valsts kontroles apkopotie dati, kas pievienoti tās revīzijas atzinumam par situāciju maksātnešpējas nozarē.¹² Kā vienīgais izņēmums tiek minēta Serbija, kurā maksātnešpējas administratori ir valsts ierēdņu dienestā. Uz šīs normas neatbilstību starptautiskajiem tiesību principiem norāda ne tikai Latvijas advokāti, bet savu satraukumu ar oficiālu rezolūciju jau pauduši arī Ziemeļvalstu – Baltijas valstu advokatūru vadītāji, tajā skaitā no Somijas, kas ir visaugstāk novērtētā valsts *Doing Business* reitingā un kuras sasniegumi tiek izvirzīti kā piemērs arī Latvijai.¹³ Zviedrijā diskusija par to, vai maksātnešpējas procesa vadība jānodod valsts vai privātā sektora rokās notikusi pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā, kad, izvērtējot prāvās procesa izmaksas, valsts uzskatījusi par nepieņemamu procesa vadību un attiecīgi arī finansēšanu paturēt valsts atbildībā. Latvijas gadījumā gan

¹⁰ Novičāns K. Maksātnešpējas procesa administratoru statusa reforma, Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 3.februārī]

¹¹ Turpat

¹² Valsts amatpersonas statuss pārsteidz ārvalstu advokātus. Pieejams: <http://www.db.lv/laikraksta-arhivs/zinas/valsts-amatpersonas-statuss-parsteidz-arvalstu-advokatus-437691> [aplūkots 2016.gada 30.aprīlī]

¹³ Turpat

neviens nerunā par procesa finansēšanu no valsts puses, līdz ar to maksātnespējas procesu turpinās finansēt kreditori, bet vadīt – valsts amatpersonas.¹⁴

Viens no Eiropas Savienības mērķiem ir tās dalībvalstu tiesību aktu tuvināšana. Līdz ar to lietderīgi ir apskatīt attiecīgo tiesisko regulējumu citās Eiropas Savienības valstīs, lai konstatētu, kā tajās ir regulēts maksātnespējas procesa administratoru statuss.

Piemēram, *Vācijas Federatīvās Republikas Maksātnespējas likums*¹⁵ nenosaka kritērijus personām, kas vēlas praktizēt kā maksātnespējas procesa administratori. Vēl jo vairāk – Vācijas Federatīvajā Republikā vispār nepastāv speciālas prasības, kas būtu izvirzāmas administratoru pretendentiem. Personai jābūt pieredzei uzņēmējdarbībā, tā nedrīkst atrasties interešu konflikta situācijā.¹⁶ Turklāt, ievērojot to, ka vairāk nekā 90% no Vācijas Federatīvajā Republikā praktizējošiem administratoriem ir juristi,¹⁷ atzīstams, ka maksātnespējas procesa administrators vienlaikus var būt arī zvērināts advokāts.¹⁸

No *Austrijas Republikas Maksātnespējas likuma*¹⁹ trešās sadaļas un it īpaši no 80. A panta izriet, ka par maksātnespējas procesa administratoru var iecelt personu ar pieredzi uzņēmējdarbībā, zināšanām maksātnespējas, nodokļu un darba tiesībās, kā arī atbilstošu profesionālo pieredzi. Līdz ar to līdzīgi kā Vācijā jebkurš praktizējošs jurists var būt administrators, ja tam ir attiecīgas zināšanas un pieredze.²⁰

Saskaņā ar *Igaunijas Republikas Maksātnespējas likuma*²¹ 56. panta pirmo daļu maksātnespējas procesa administratori var būt: 1) fizikas personas, kurām (palāta, kabinets) ir piešķīrusi tiesības rīkoties kā administratoriem; 2) zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu vecākie palīgi; 3) zvērināti auditori; 4) tiesu izpildītāji, kuriem ir atbilstošs izglītības līmenis. Līdz ar to var secināt, ka Igaunijas Republikā likumdevējs, tieši paredzot, ka advokāta statusa esamība ir priekšnoteikums, lai varētu administrēt

¹⁴ Valsts amatpersonas statuss pārsteidz ārvalstu advokātus. Pieejams: <http://www.db.lv/lai Kraksta-arhivs/zinas/valsts-amatpersonas-statuss-parsteidz-arvalstu-advokatus-437691> [aplūkots 2016.gada 30.aprīlī]

¹⁵ Insolvency Statute, 2011.[b.v.], [b.i.] (BGBl. I S. 2854) Pieejams: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_inso/index.html [aplūkots 2016.gada 3.maijs]

¹⁶ Thierhoff M. The Role of Insolvency Practitioners in Germany. [b.v.], [b.i.] Pieejams:

<http://www.tmpartner.de/faps-tmp/servlets/LoadBinaryServlet/5540/Michael%20Thierhoff%3A%20The%20role%20of%20insolvency%20practitioners%20in%20Germany,%20in%3A%20Recovery,%20Summer%202007,%20S.%2032.pdf>

[aplūkots 2016.gada 4.maijā]

¹⁷ Turpat

¹⁸ Jurkāns J. Vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. *Jurista Vārds*, 2013. 7.maijs, Nr. 18, 21. lpp.

¹⁹ Bundesrecht konsolidiert. Pieejams:

<http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001736>

[aplūkots 2016.gada 4.maijā]

²⁰ Jurkāns J. Vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. *Jurista Vārds*, 2013. 7.maijs, Nr. 18, 22. lpp.

²¹ Pankrotiseadus.. Riigikogu, 2004. [b.v.], [b.i.] Pieejams:

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/511072014018/consolide> [aplūkots 2016.gada 4.maijā]

maksātnešpējas procesus, ir uzsvēris, ka amatu savienojamība ir ne tikai pieļaujama, bet pat nepieciešama advokātu profesionalitātes dēļ.²²

*Lietuvas Republikas Advokatūras likuma*²³ 4. panta ceturtajā daļā tieši norādīts, ka zvērināts advokāts vienlaikus var būt arī maksātnešpējas administrators. Savukārt *Slovākijas Republikas Maksātnešpējas likums* neparedz ierobežojumus maksātnešpējas procesa administratoriem vienlaikus būt arī zvērinātiem advokātiem. Administratori var būt gan fiziskās, gan juridiskās personas.²⁴ Galvenais kritērijs ir profesionālā kvalifikācija.²⁵

No iepriekš minētā izriet, ka tajās Eiropas Savienības valstīs, ar kurām Latvijai ir vislielākā līdzība attiecībā uz maksātnešpējas procesu tiesisko regulējumu, maksātnešpējas procesu administratori nav valsts amatpersonas un tie vienlaikus var būt arī zvērināti advokāti. Līdz ar to nav saprotams, kāpēc Latvijas Republikās spēkā esošā *Maksātnešpējas likumā* ir grozījumi, kas ir pretrunā jau ilgstoši pastāvošam, stabilam un starptautiski atzītam tiesiskajam regulējumam.²⁶

1.1.1. Juridisko profesiju vienota attīstība

Atbilstoši Profesiju klasifikatoram maksātnešpējas procesa administratora profesija ir iekļauta jurista profesijas standartā līdzās tiesneša, prokurora, zvērināta advokāta, zvērināta notāra, zvērināta tiesu izpildītāja profesijām, kā arī tādām profesijām, kurās nepieciešama jurista kvalifikācija.²⁷ Likumprojekta anotācijā kā viens no būtiskākajiem iecerēto grozījumu motīviem norādīta vēlme nodrošināt juridisko profesiju vienotu attīstību. Tā kā Latvijā valsts amatpersonām ir pielīdzināti zvērināti tiesu izpildītāji un zvērināti notāri, domājams, iecerētās reformas mērķis ir saskaņot administratoru profesionālās darbības regulējumu ar zvērinātu tiesu izpildītāju un zvērinātu notāru darbības tiesisko regulējumu. Taču, iedziļinoties likumprojektā, ir acīmredzams, ka vienīgā līdzība, kas pēc grozījumu spēkā stāšanās pastāv starp administratoriem, zvērinātiem tiesu

²² Jurkāns J. Vai maksātnešpējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013. 7.maijs, Nr. 18, 22. lpp.

²³ Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymas. Valstybės žinios, 2004. Pieejams: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9F4371AB03A3> [aplūkots 2016.gada 12.maijā]

²⁴ Vrabel P. Insolvency Law trends in Slovakia. 15.10.2015. Pieejams: <http://www.legat.sk/en/insolvency-law-trends-in-slovakia/> [aplūkots 2016.gada 12.maijā]

²⁵ Lowitzsch J. (ed.). The Insolvency Law of Central and Eastern Europe. Insol Europe: 2007, 432. - 433. lpp.

²⁶ Jurkāns J. Vai maksātnešpējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013. 7.maijs, Nr. 18, 22. lpp.

²⁷ Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību: Latvijas Republikas Ministru kabineta 18.05.2010. noteikumi nr. 461. Latvijas Vēstnesis, 28.05.2010., Nr. 84. Sk.: 2. pielikuma „Profesiju standarti” 1.20.2. punkts.

izpildītājiem un zvērinātiem notāriem, būs to pielīdzināšana valsts amatpersonām un amatu savienošanas ierobežojumi.²⁸

Proti, likumdevējs nav paredzējis administratoriem ieviest tādu korporatīvās pārvaldības un uzraudzības sistēmu, kāda ir zvērinātiem tiesu izpildītājiem un zvērinātiem notāriem. Piemēram, zvērināti tiesu izpildītāji ir apvienoti Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju kolēģijā, kas ir neatkarīgā profesionāla korporācija (*Tiesu izpildītāju likuma 112. pants*). Turklāt zvērinātu tiesu izpildītāju kopsapulcē ievēlē padomi, kurai ir plašas funkcijas – tostarp arī uzraudzīt zvērinātu tiesu izpildītāju darbību, izskatīt par viņiem saņemtās sūdzības un iesniegumus, ierosināt disciplinārlietas, lemt par ieteikumu iecelšanai zvērināta tiesu izpildītāja amatā, kā arī par ieteikumu atbrīvot, atcelt vai atstādināt no zvērināta tiesu izpildītāja amata (*Tiesu izpildītāju likuma 127. pants*).

Līdzīgs tiesiskais regulējums noteikts arī attiecībā uz zvērinātiem notāriem (*Notariāta likuma 214., 230. pants*). Tā kā likumprojekts "*Grozījumi Maksātne spējas likumā*" neparedz šādu pašpārvaldes un uzraudzības modeli attiecināt uz administratoriem, nevar būt runa par to, ka iecerētie grozījumi veicinās juridisko profesiju vienotu attīstību. Būtiski uzsvērt, ka grozījumi *Maksātne spējas likumā* arī neparedz nevienu tiesību vai garantiju, kas administratoriem izrietētu no amatpersonai pielīdzinātas personas statusa. Tā ir ļoti būtiska atšķirība no tiesiskā regulējuma, ko paredz *Tiesu izpildītāju likums* un *Notariāta likums*. Piemēram, likumprojektā nav paredzēts noteikt administratoriem papildu tiesības un aizsardzību, kas ir nesaraucjami saistīts ar amatpersonai pielīdzinātas personas statusu zvērinātiem tiesu izpildītājiem un zvērinātiem notāriem.²⁹ Proti, grozījumi *Maksātne spējas likumā* neparedz pienākumu valsts vai pašvaldību institūcijām, tiesām, prokuroriem un izmeklēšanas iestādēm garantēt administratoru neatkarību amata pienākumu pildīšanā un aizliegumu iejaukties administratoru profesionālajā darbībā, ietekmēt un iespaidot administratoru (pretējs regulējums – *Tiesu izpildītāju likuma 10. pants, Notariāta likuma 5. pants*).

Galvenais arguments likumprojektā ir administratora pielīdzināšana tiesu izpildītājam ar tā tiesībām pārdot parādnieka manu izsolē. Šis arguments pilnībā noraidāms, jo šī funkcija administratoram piemita jau pirms grozījumu izdarīšanas *Maksātne spējas likumā*, kā arī šī administratora funkcija nav vērsta, atšķirībā no tiesu izpildītāja, pret parādnieka personu un viņa parādu un neparedz virskundzības varas pielietošanas iespēju, jo administrators uz tiesneša lēmuma pamata izpārdod parādnieka mantas masu bez jebkādas tiešas saistīšanās ar parādnieka personu un viņš tādēļ

---

²⁸ Novicāns K. Maksātne spējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 10.aprīlī]

²⁹ Turpat

nepārvēršas par tiesu izpildītāju, jo tiesu izpildītājs tiesneša vietā pats pieņem lēmumu saskaņā ar izpildrakstu un vēršas pret parādnieka personu, pats izlemjot un nosakot mantu, pret kuru, kādā kārtībā un apjomā ir vēršama piedziņa.³⁰ Ja Latvijā 50 okupācijas gadu dēļ nebūtu veidojies pārrāvums tiesiskās valsts attīstībā, iespējams, administratori pastāvētu pie biržas vai tirdzniecības un rūpniecības kameras kā citās Eiropas valstīs.³¹

Tāpat likumprojekts arī neparedz administratoriem tiesības lietot zīmogu ar papildināto mazo valsts ģerboni (*Tiesu izpildītāju likuma 11. pants, Notariāta likuma 44. pants*). Turklāt likumprojekts neparedz administratoriem izvirzīt prasības un izdot rīkojumus, kas ir saistoši visām personām valsts teritorijā (*Tiesu izpildītāju likuma 40. pants*), kā arī neparedz policijai pienākumu sniegt administratoriem palīdzību, kas nepieciešama amata pienākumu izpildei (*Tiesu izpildītāju likuma 44. pants*).³²

Atšķirībā no *Tiesu izpildītāju likuma* un *Notariāta likuma* grozījumi *Maksātnespējas likumā* neparedz, ka administratoriem par katru amata darbību ir tiesības saņemt atlīdzību (*Tiesu izpildītāju likuma 79. pants, Notariāta likuma 163. pants*). Tajā pašā laikā likumprojekts paredz, ka uz administratoriem ir attiecināmi likumā noteiktie valsts amatpersonas amatu savienošanas ierobežojumi. Šāda tiesiskā regulējuma ieviešana attiecībā uz administratoriem, kas, no vienas puses, noteic būtiskus ierobežojumus amatu savienošanai, bet, no otras puses, neparedz tiesības saņemt atlīdzību par katru amata darbību, turklāt ļauj neierobežotam personu lokam uzsākt administratora profesionālo darbību, ir ne vien pretrunā ar juridisko profesiju vienotības ideju, bet arī klajā pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmes 91. pantā ietvertu vienlīdzības principu.³³

Tiesību doktrīnā atzīts, ka vienlīdzības princips ir saistošs likumdevējam, un tas nozīmē, ka valstij, izdodot tiesību normas, nevienlīdzīga (atšķirīga) attieksme ir jāattaisno.³⁴ Bez (pienācīga) pamatojuma atšķirīga attieksme nav attaisnota un līdz ar to tā ir prettiesiska.³⁵ Likumprojekta "*Grozījumi Maksātnespējas likumā*" anotācijā nav minēts neviens vārds par to, kādēļ likumdevējs administratorus, tāpat kā zvērinātus tiesu izpildītājus un zvērinātus notārus, pielīdzina valsts amatpersonām un attiecina uz administratoriem amatu savienošanas ierobežojumus, taču nenoteic administratoriem līdzvērtīgu korporatīvās pārvaldības un uzraudzības modeli, kā arī nenoteic administratoriem līdzvērtīgas tiesības un garantijas. Līdz ar to ir acīmredzams, ka

³⁰ Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 15. lpp.

³¹ Turpat

³² Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016. gada 10. aprīlī]

³³ Turpat

³⁴ Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskajā vadībā. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 88.-92.lpp.

³⁵ Turpat, 96. lpp.

likumdevējs vispār nav pamatojis nevienlīdzīgu (atšķirīgu) izturēšanos attiecībā pret administratoriem, zvērinātiem tiesu izpildītājiem un zvērinātiem notāriem, tādējādi pieļaujot vienlīdzības principa pārkāpumu.

Jāsecina, ka grozījumi *Maksātnespējas likumā* nenodrošinās juridisko profesiju vienotu attīstību, jo piedāvātais regulējums ir ārkārtīgi attālināts no tiesību normām, kas regulē zvērinātu tiesu izpildītāju un zvērinātu notāru profesionālo darbību. Turklāt būtiski atzīmēt, ka likumprojekts paredz iespēju savienot administratora amatu ar zvērināta tiesu izpildītāja amatu. Līdz ar to nav rodams racionāls un saprotams izskaidrojums, kā administrators, kas nav zvērināts tiesu izpildītājs, varēs līdzvērtīgi pildīt amata pienākumus, ja viņam likumā nav nostiprinātas tādas tiesības un pilnvaras kā zvērinātam tiesu izpildītājam (piemēram, nav tiesības izdot vispārsaistošus rīkojumus un norādījumus, konstatēt juridiskos faktus, saņemt informāciju no kredītiestādēm u.c.).

Tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs norāda, ka, grib veikt vēl vienu maksātnespējas procesa administratoru reformu, kurā paši administratori un viņus pārraugošā iestāde – Maksātnespējas administrācija - varētu atrast veiksmīgāko modeli, kurā šie cilvēki veidotu stipru pašpārvaldi, risinājums būtu iekļaut administratorus tiesu izpildītāju cunftē, kas jau pašreiz ir tiesu varai piederīga, un ka šajā jaunajā struktūrā pirmais līmenis būs tiesu varai piederīgie, kuri ir tikai administratori, bet otrais – kuri ir gan tiesu izpildītāji, gan administratori. Šis modelis gan ir sarežģīts ar to, ka būs jārisina jautājums attiecībā uz zvērinātiem advokātiem. Igaunijā pastāv Tieslietu ministra minētais modelis, proti, tiesu izpildītāji veic arī administratoru funkcijas. Šis risinājums būtu labs, jo pastāv vienota parādnieku datubāze un veiksmīgāk tiek risināti fizisko personu maksātnespējas procesi.³⁶

1.1.2. Administratoru kompetences paaugstināšana

Likumprojekta anotācijā norādīts uz pēdējo gadu pieredzi, kas liecina par administratoru rīcības neatbilstību likumdevēja paredzētajam kompetences līmenim. No anotācijas izriet, ka šāda apgalvojuma pamatā ir Maksātnespējas administrācijā iesniegto sūdzību skaits par administratoru rīcību, kas (it kā) būtiski pieaudzis kopš 2008. gada un joprojām turpina pieaugt. Šajā ziņā diemžēl jāsecina, ka likumprojekta anotācija sniedz nepatiesu un maldinošu informāciju, jo kopš 2012. gada Maksātnespējas administrācijā

---

³⁶ Dz.Rasnačs vēlreiz reformēs maksātnespējas procesa administratorus. Pieejams: http://www.dzintarsrasnacs.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=213%3Adzrasnas-vlreiz-reforms-makstnespjas-procesa-administratorus&catid=4%3Ajaunumi&lang=lv [aplūkots 2016.gada 15.aprīlī]

iesniegto sūdzību skaits par administratoru rīcību nevis pieaug, bet gan strauji sarūk.³⁷ Piemēram, 2011. gadā izskatīto rakstveida sūdzību skaits par administratoru rīcību ir 410,³⁸ bet 2012. gadā – 359.³⁹ Savukārt 2013. gadā Maksātnespējas administrācija izskatījusi tikai 270 sūdzības par administratoru rīcību.⁴⁰ Tādējādi ir acīmredzams, ka Maksātnespējas administrācijā iesniegto sūdzību skaits par administratoru rīcību pieaug krīzes laikā (no 2008. līdz 2011. gadam), un tas ir skaidrojams nevis ar administratoru nekompetenci, bet gan strauji pieaugošo maksātnespējas procesu skaitu un personu vispārējo neapmierinātību. Līdz ar to jāsecina, ka likumprojekta anotācijā norādītais pamatojums par administratoru nekompetenci ir balstīts uz klaji nepatiesu informāciju.⁴¹

Runājot par sūdzībām, Jānis Jurkāns norāda, tas, ka nereti par maksātnespējas procesa administratoriem tiek iesniegtas dažādas sūdzības, no kurām dažas ir arī pamatotas, nevar būt par iemeslu, lai administratoriem tiktu piešķirta valsts amatpersonas statuss. Turklāt šāda darbība neatrisinās pastāvošās problēmas.⁴² No tā izriet, ka lietderīgāk būtu pārskatīt administratoru kontrolējošo institūciju darbību un palielināt to efektivitāti, lai tie administratori, kas pārkāpj normatīvos tiesību aktus, tiktu attiecīgi sodīti. Līdz ar to, nepamatots ir viedoklis, ka, pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām un tādējādi pakļaujot tos Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja kontrolei, tiktu uzlabota administratoru darbība.⁴³

1.1.3. Disciplināratbildības ieviešana

Tika pausts viedoklis, ka nepieciešams pastiprināt administratoru atbildību, tajā skaitā paredzot, ka administratora darbību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem administratori ir saucami pie disciplināratbildības. No likumprojekta anotācijas izriet, ka administratoru disciplināratbildības neesamība bija viens no iemesliem zelai profesionālajai atbildībai un prestižam.⁴⁴ Tādējādi, regulējumā būtu nosakāms, ka disciplinārlietu pret administratoru var ierosināt Maksātnespējas administrācija, tiesnesis

³⁷ Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 15.aprīlī]

³⁸ Maksātnespējas administrācijas 2011. gada pārskats. 12. lpp.

³⁹ Maksātnespējas administrācijas 2012. gada pārskats. 12. lpp.

⁴⁰ Maksātnespējas administrācijas 2013. gada publiskais pārskats. 13. lpp.

⁴¹ Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 15.aprīlī]

⁴² Jurkāns J. Vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013 7.maijs., Nr.18, 18. lpp.

⁴³ Turpat

⁴⁴ 11. Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītais likumprojekts “Grozījumi Maksātnespējas likumā” Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/0/E02F90E2A228A1C8C2257DAA003ADDA7?OpenDocument> [aplūkots 2016.gada 28.aprīlī]

vai prokurors. Par pamatu disciplinārlietas ierosināšanai būtu nosakāms normatīvo aktu būtisks pārkāpums, profesionālo ētikas normu pārkāpšana, Maksātnespējas administrācijas apstiprinātās metodikas neievērošana, citu ar administratoru darbību saistīti iekšējo normatīvo aktu pārkāpums. Kā disciplinārsods būtu nosakāma piezīme, rājiens, naudas sods, atcelšana no amata.⁴⁵

No likumprojekta anotācijas izriet, ka likumdevējs vēlas pielīdzināt administratorus valsts amatpersonām, lai tādējādi paaugstinātu administratoru atbildības līmeni, tas ir, pakļautu administratorus disciplināratbildībai. Taču bažas rada tas, ka likumprojekts paredz disciplināratbildību arī par Maksātnespējas administrācijas apstiprinātās metodikas neievērošanu. Turklāt atbilstoši likumprojektam Maksātnespējas administrācijas direktors ir tā persona, kura var uzlikt administratoram disciplinārsodu – atcelšanu no amata. Tādēļ ir apšaubāma Maksātnespējas administrācijas direktora neitralitāte un objektivitāte lēmuma pieņemšanā par administratora atcelšanu gadījumos, kad disciplināratbildības pamats būs Maksātnespējas administrācijas apstiprinātās metodikas neievērošana. Turklāt fakts, ka administratoriem būs vispāršaistoša valsts iestādes izdota metodika, pats par sevi ir pretrunā ar valsts varas dalīšanas principu.⁴⁶

Taču, kas ir būtiski – nav saprotams, kādēļ likumdevējs uzskata, ka vienīgais veids, kā administratorus var pakļaut disciplināratbildībai, ir viņu pielīdzināšana valsts amatpersonām. Piemēram, disciplināratbildībai par savu profesionālo darbību ir pakļauti zvērināti advokāti (*Advokatūras likuma 70. pants*) un zvērināti revidenti (*likuma “Par zvērinātiem revidentiem” 38.¹ pants*), taču viņi nav pielīdzināti valsts amatpersonām. Tādēļ neizpratni rada fakts, kādēļ likumdevējs nevēlējās ieviest attiecībā uz administratoriem tādu korporatīvās pārvaldes un disciplināratbildības regulējumu, kāds ir, piemēram, zvērinātiem advokātiem. Šķiet, likumdevējs nav ņēmis vērā, ka Latvijā ir nostiprināts tā dēvētais advokātu process kā kriminālprocesā (*Kriminālprocesa likuma 79. pants*), tā arī civilprocesā kasācijas instancē (*Civilprocesa likuma 82. panta sestā un septītā daļa*), tādēļ nav šaubu par to, ka zvērinātu advokātu korporatīvās pārvaldes un disciplināratbildības modelis ir efektīvs un spēj nodrošināt kvalificētu un atbildīgu profesionālo darbību. Tādējādi zvērinātu advokātu darbību reglamentējošās tiesību normas un korporatīvās pārvaldes sistēma varētu kalpot par paraugu administratoru profesionālās darbības un korporatīvās pārvaldes sistēmas uzlabošanai.⁴⁷

⁴⁵ Kādēļ vajadzīgi Maksātnespējas likuma grozījumi. Pieejams:

http://www.pietiek.com/raksti/kadel_vajadzigi_maksatnespejas_likuma_grozijumi [aplūkots 2016.gada 29.aprīlī]

⁴⁶ Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/265311-maksatnespejas-procesa-administratoru-statusa-reforma/> [aplūkots 2016.gada 1.aprīlī]

⁴⁷ Turpat

Pašreiz attiecībā uz maksātspējas procesa administratora amata pretendentu sarakstu vietā darbojas viens vienotais saraksts, kur Maksātspējas administrācija secīgi izvēlas administratora amata pretendentu no pretendentu saraksta un savieno ar administrēšanai vakanto subjektu. Tādējādi mazina iespēju apiet spēkā esošo tiesisko regulējumu. Kā arī katra gada sākumā saraksts tiek mainīts, sarindojot administratora amata pretendentus nejaušā secībā, lai administratoriem nerastos priekšrocības pret citiem administratoriem un tiktu atbilstoši ievērota nejaušības principa kārtība. Šādu kārtību piekopj arī Igaunija, kur pastāv vienots administratoru saraksts.

Apkopojot minēto, ir secināms, ka, pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, nevar sasniegt likumprojekta "*Grozījumi Maksātspējas likumā*" anotācijā norādītos mērķus, jo tajā nav iekļautas tiesību normas, kas varētu nodrošināt juridisko profesiju vienotu attīstību, stiprināt administratoru rīcības neitralitāti un neatkarību vai uzlabot administratoru kompetenci. Savukārt likumprojekta anotācijā minēto mērķi paaugstināt administratoru atbildības līmeni (tas ir, ieviest administratoru disciplināratbildību) var sasniegt, ieviešot tādu administratoru korporatīvās pārvaldības un disciplināratbildības modeli, kāds ir zvērinātiem advokātiem.

1.1.4. Valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas pienākums

Valsts amatpersonas statusa noteikšana izraisījusi lielu neapmierinātību administratoru vidū arī tā iemesla dēļ, ka valsts amatpersonas statuss uzliek par pienākumu administratoriem iesniegt valsts amatpersonas deklarāciju un šo deklarāciju publisku pieejamību.

Administratori, kas vienlaikus apvieno administratoru amatu ar zvērinātu advokātu amatu, uzskata, ka valsts amatpersonas deklarācijā jāizpauž ziņas par saviem klientiem un tas varot aizskart viņu tiesības. Taču tas, kādas ziņas norādāmas publiski nepieejamā deklarācijas daļā, noteikts likumā *Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā* 24. pantā, proti, valsts amatpersona norāda savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu, kā arī sava laulātā, vecāku, brāļu, māsu un bērnu vārdu, uzvārdu un radniecību, savu valsts amatpersonas amatu, informāciju par citiem amatiem, informāciju par tās īpašumā, valdījumā, lietošanā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, informāciju par to, ka tā ir individuālais komersants, par komercsabiedrībām, kuru dalībnieks, akcionārs vai biedrs tā ir, informāciju par parāda vērtspapīriem, informāciju par pārskata periodā gūtajiem visu veidu ienākumiem un citām 24. pantā minētajām norādēm. Izskatot deklarācijā norādāmo informāciju, autore uzskata, ka administratoriem nebūtu jānorāda privāta informācija par maksātspējas procesa administratora klientiem. Saeimā esot

iesniegts likumprojekts “Grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā””, kurā paredzēts noteikt, kādas ziņas norādāmas publiski nepieejamā deklarācijas daļā.⁴⁸

Tieslietu ministrija arī strādājot ar grozījumiem Ministru kabineta 2002. gada 22. oktobra noteikumos Nr. 478 “Kārtība, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamas valsts amatpersonu deklarācijas un aizpildāmi un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti”. Saskaņā ar minētajiem grozījumiem zvērinātiem advokātiem valsts amatpersonas deklarācijas publicējamajā daļā nebūšot jānorāda klientu identifikācijas dati.”⁴⁹

Intervijas laikā no *Ilzes Margas* autore uzzināja, ka sākotnēji tika plānots zvērinātiem advokātiem valsts amatpersonas deklarāciju iesniegt divdaļīgi, proti, atklājamo un neatklājamo daļu, kurā nav jānorāda informācija par klientiem. Autore secinājusi, ka tādā gadījumā nebūtu nekādu pretrunu starp administratora klientiem un zvērināta advokāta klientiem, respektīvi, maksātnespējas procesa administratoriem valsts amatpersonas deklarācijā nav jāatklāj advokāta klienti, proti, kādus klientus advokāts apkalpo, kādas lietas vada un kādus honorārus par to saņem.

Izskatot jautājumu par divdaļīgu deklarācijas iesniegšanu (publiski pieejamo un publiski nepieejamo), jāpiemin 2016. gada 3. marta Latvijas sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas vēstule Tieslietu ministrijai⁵⁰, kurā asociācija norāda, ka tādā veidā tiks veidota īpaša veida valsts amatpersonas, kas valsts amatpersonas deklarācijās norādīs ierobežota apmēra informāciju, atšķirībā no citām valsts amatpersonām, lai gan šīm valsts amatpersonām (advokātiem), veicot darbības, kuru dēļ tām tiek piemērots valsts amatpersonas statuss, ir tieši tādas pašas funkcijas, tiesības un pienākumi kā citiem maksātnespējas procesa administratoriem.⁵¹

Situācijā, ja Tieslietu ministrija piedāvā noteikt, ka tie administratori, kas vienlaikus ir arī advokāti, varētu iesniegt deklarācijas, kas satur tikai ierobežota apjoma informāciju, vai arī tikai apgalvojumu “ir/nav”, ir klaji saskatāma vienlīdzīgas attieksmes un taisnīguma principa pārkāpšana.⁵² Jāpiemin, ka arī Tieslietu ministrija ir iesniegusi priekšlikumus grozījumiem *Maksātnespējas likumā*, ar ko bija paredzēts maksātnespējas procesa administratorus pielīdzināt valsts amatpersonām. Šādu priekšlikumu Tieslietu ministrija pamatojusi ar nepieciešamību nodrošināt administratoru darbības caurskatāmību un

⁴⁸ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251., 3.2. punkts.

⁴⁹ Turpat

⁵⁰ Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas vēstule Tieslietu ministrijai.

Pieejams:

http://www.administratori.lv/data/128_03032016_Atzinums_Intere%C5%A1u_konflikta_likums.pdf

[aplūkots 2016.gada 29.aprīlī]

⁵¹ Turpat

⁵² Turpat

izskaust iespēju administratoriem darboties interešu konflikta situācijā.⁵³ No asociācijas vēstules izriet, ja ar administratoru pielīdzināšanu valsts amatpersonām bija paredzēts attiecināt stingrāku interešu konflikta kontroli uz administratoriem, tad piedāvātie grozījumi paredz tieši pretējo.⁵⁴ No piedāvātā informācijas apjoma, kas būs jādeklarē advokātiem, nav iespējams konstatēt interešu konflikta situāciju.⁵⁵ Kopējo ienākumu apmēra konstatēšana, kas gūti pārskata periodā, nekādi neietekmē administratora darbības caurskatāmību. Bez tam informācija par advokātu gūtajiem ienākumiem jau ir Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā. Līdz ar to asociācija apgalvo, ka nav pieļaujams administratorus sadalīt divās grupās:

- 1) administratori, kuru atrašanās interešu konflikta situācijā tiek kontrolēta (administratori, kas nav advokāti un iesniedz amatpersonas deklarācijas),
- 2) administratori, kuru atrašanās interešu konflikta situācijā kontrolējama netiek (administratori, kas ir advokāti un iesniedz amatpersonas deklarācijas ar ierobežota apjoma informāciju).⁵⁶

Asociācija uzskata, ka šāda situācija ir netaisnīga arī no parādnieku un kreditoru viedokļa, jo viņi nevar ietekmēt administratora iecelšanu maksātnespējas procesā (advokātu, kura interešu konflikta situācijas nekontrolē, vai ne-advokātu, kas turpmāk tiks pakļauts stingrākai darbības kontrolei). Kreditoriem ir tiesības paļauties, ka viņu maksātnespējas procesā administrators neatrodas interešu konfliktā un viņa darbības neitralitāte tiek attiecīgi kontrolēta.⁵⁷

Arī Gaidis Bērziņš uzskata, ka noteikta deklarācijas kārtība apdraud *Advokatūras likumu*, norādot, ka būtisks ir jautājums, vai pat īpaši noteikta deklarēšanas kārtība neapdraud *Advokatūras likuma* normas un vienu no vispārējiem tiesību principiem tiesas darbībā – tiesas un tās orgānu neatkarību un padotību tikai likumam. Šāds apdraudējums pēc Gaida Bērziņa domām pastāv.⁵⁸ G. Bērziņš piebilst, ka Satversmes tiesa cita starpā ir norādījusi, ka Satversme neliedz likumdevējam noteikt, kuras personas interešu konflikta likuma izpratnē ir valsts amatpersonas.⁵⁹ Tomēr likumdevējam, nosakot valsts amatpersonām saistošos ierobežojumus, aizliegumus un pienākumus, ir jāizvērtē, vai netiek nesamērīgi ierobežotas personas pamattiesības, tostarp Satversmes 106. pantā noteiktās tiesības. Gaidis Bērziņš rakstā pamato, ka no likumdevēja puses šāda izvērtēšana

⁵³ Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas vēstule Tieslietu ministrijai. Pieejams: http://www.administratori.lv/data/128_03032016_Atzinums_Intere%C5%A1u_konflikta_likums.pdf [aplūkots 2016.gada 29.aprīlī]

⁵⁴ Turpat

⁵⁵ Turpat

⁵⁶ Turpat

⁵⁷ Turpat

⁵⁸ Bērziņš G. Atziņas par aktuālo tiesu praksi maksātnespējas jomā. Jurista Vārds, 2016. 5.aprīlis, Nr.14, 11.

lpp.

⁵⁹ Turpat, 10. lpp.

nav bijusi pietiekama. Attiecīgais priekšlikums likumam “*Grozījumi Maksātspējas likumā*”, kas paredzēja amata darbībā maksātspējas procesa administratorus pielīdzināt valsts amatpersonām, tika iesniegts 3. lasījumā.⁶⁰

Satversmes tiesa ir vairākkārt interpretējusi Satversmes 91. pantu, atzīstot, ka “No šī panta pirmā teikuma izriet vienlīdzības princips, kas citastarp liedz valsts institūcijām izdot tādas normas, kas bez saprātīga pamata pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos” (sk. Satversmes tiesas 2005. gada 14. septembra sprieduma lietā Nr. 2005-02-0106 9.1. apakšpunktu).⁶¹ Ņemot vērā iepriekšminēto, nedrīkstētu ieviest tādu sistēmu, kas pieļautu atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos.

Savukārt *Linards Muciņš* norāda, ka neatkarīgi no tā, kurā amatpersonas deklarācijas daļā – publiski pieejamā vai publiski nepieejamā daļā būtu jādeklarē advokātiem, kuri reizē ir arī administratori, deklarācijā pieprasītās ziņas apdraud *Advokatūras likuma* normas un vienu no vispārējiem tiesību principiem tiesas darbībā – tiesas un tās orgānu neatkarību un padotību tikai likumam. Tādējādi tiek apdraudētas advokātu darbības fundamentālus aizstāvības un pārstāvības principus nodrošinošas tiesību normas, kuras izriet gan no vispārējiem tiesību principiem, gan no *Advokatūras likuma*, gan no likuma “*Par tiesu varu*”, bet visi trīs ētikas kodeksi tikai papildina un precizē šīs tiesību normas, kuras faktiski ar šiem likuma grozījumiem tiek dzēstas.⁶²

“Nosakot valsts amatpersonas statusu, notāriem un tiesu izpildītājiem nekādas speciālas sociālās garantijas netika paredzētas. Nav saskatāms pamats tādas paredzēt arī administratoriem. Tajā pašā laikā administratoriem ir pienākums izdarīt zināmus obligātus sociālos maksājumus. Lai veiktu šādus maksājumus, jābūt sakārtotai administratoru ienākumu sistēmai, lai neveidotos situācija, ka sociālajiem maksājumiem nepietiek līdzekļi, kas savukārt noved pie pamatotām administratoru pretenzijām finanšu jomā. Kaut arī administratori savu darbību ved uz sava personiskā ekonomiskā riska rēķina un nav noteikta obligāta civiltiesiskās atbildības apdrošināšana administratoru profesijai, valsts vienmēr ir galējais atbildētājs par mantisko kaitējumu, ko nodarījušas tās amatpersonas.”⁶³ Autore piekrīt *Linarda Muciņa* teiktajam, ka valstij ir pienākums savām amatpersonām izveidot tādu patstāvīgu ienākumus nodrošinošu ekonomisko sistēmu, kas nodrošinātu šai amata darbībā pielīdzinātai valsts amatpersonai valsts amatpersonai atbilstošus valsts

⁶⁰ Bērziņš G. Atziņas par aktuālo tiesu praksi maksātspējas jomā. *Jurista Vārds*, 2016. 5.aprīlis, Nr.14, 10.

lpp.

⁶¹ Turpat

⁶² Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātspējas administratoriem: problemātiskie apsketi. *Jurista Vārds*, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 16. lpp.

⁶³ Turpat

regulētus un valsts garantētus ienākumus,⁶⁴ jo maksātnespējas procesa administratora ienākumi vairumā gadījumu ir nelieli un nav regulāri.⁶⁵

Taču Tieslietu ministrija savā replikā par *Linarda Muciņa* rakstu saka, ka nav pamata valstij nodrošināt ienākumu gūšanu, jo maksātnespējas procesa administratora amats jau vēsturiski esot veidojies tā, lai tas būtu savienojams ar saimnieciskās darbības veikšanu vai nodarbinātību, tādējādi nodrošinot, ka tas nav vienīgais ienākumu gūšanas avots.⁶⁶

1.1.5. Iespējamās Maksātnespējas likuma grozījumu piemērošanas problēmas

Likumdevējs nav ņēmis vērā, ka *Maksātnespējas likuma* grozījumus nevarēja veikt bez atbilstošiem grozījumiem *Kredītiestāžu likumā*. Proti, atbilstoši *Kredītiestāžu likuma* 131.¹ pantam par kredītiestādes administratoru kredītiestādes maksātnespējas procesā var būt fiziskā persona, kas ieguvusi maksātnespējas procesa administratora sertifikātu. Tā kā bija plānots, ka grozījumi *Maksātnespējas likumā* vairs neparedzēs administratoru sertifikāciju, bet noteiks, ka administratoru pēc administratora eksāmena nokārtošanas amatā ar rīkojumu ieceļ Maksātnespējas administrācijas direktors, izveidojas situācija, ka *Kredītiestāžu likuma* 131.¹ pantu vairs nevar piemērot.

“Būtiski ņemt vērā, ka, pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, jāveic arī citas samērā kardinālas izmaiņas spēkā esošajā maksātnespējas tiesiskajā regulējumā. Piemēram, likumā nevar paredzēt tiesības atcelt administratoru ar kreditoru balsojumu (*Maksātnespējas likuma* 90. pants). Turklāt tāds tiesību institūts kā kreditoru sapulce un tās kompetence maksātnespējas procesa ietvaros ir jālikvidē (*Maksātnespējas likuma* 89. pants), jo nav pieļaujams, ka privāto tiesību subjekti dod saistošus norādījumus personai, kura ir pielīdzināta valsts amatpersonai.”⁶⁷ Privāto tiesību subjekti nedrīkst dot saistošus norādījumus personai, kura ir pielīdzināta valsts amatpersonai, vairākos gadījumos, taču īpaši tas attiecināms uz atlīdzības noteikšanu administratoram, jo vienošanās par atlīdzību nav savienojama ar vispārējiem valsts amatpersonai pielīdzinātas personas atlīdzības principiem (sk., piemēram, *Tiesu izpildītāju likuma* 79. pantu). “Tādējādi no *Maksātnespējas likuma* būtu jāizslēdz tādas tiesību normas kā 89., 90., 91. pants, kā arī 166. panta pirmā daļa un 171. panta ceturtnā daļa, u.c. Savukārt šo tiesību normu izslēgšana

⁶⁴ Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris. Nr. 47, 15.-16. lpp.

⁶⁵ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251., 7.1. punkts.

⁶⁶ Šķēle A., Medina L. Tieslietu ministrijas replika par L. Muciņa rakstu. Jurista Vārds, 2015. 8.decembris, Nr. 48., 11. lpp.

⁶⁷ Novičāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris., Nr. 38, 18. lpp.

var apdraudēt tiesiskās aizsardzības procesu sekmīgas īstenošanas iespējas, kā arī pārvilkt treknu strīpu iespējai turpināt tos juridiskās personas maksātspējas procesus, kurus nevar finansēt no parādnieka līdzekļiem. Turklāt, veicot šādus grozījumus *Maksātspējas likumā*, Latvijas tiesiskais regulējums būtu klajā pretrunā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tirdzniecības tiesību komitejas (UNCITRAL) izdotajām vadlīnijām maksātspējas tiesību politikas veidotājiem.”⁶⁸

1.2. Valsts amatpersonas statusa jēdziens Satversmes tiesas izpratnē

Satversmes tiesa 2003. gada 29. oktobra spriedumā “Par Krimināllikuma 271. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 100. pantam” norāda, ka *Krimināllikumā* valsts amatpersonas jēdziens ir noteikts vispārīgi, savukārt likumā “*Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā*” ir ietverts gan vispārīgais definējums, gan konkretizēts plašs amatpersonu loks.⁶⁹ Kaut arī šī likuma mērķis ir vērsts uz pienākumu un atbildības apjomu, kas valsts amatpersonai ir lielāks nekā ikvienai citai personai, tomēr minētās personas pēc būtības atbilst *Krimināllikuma* 316. pantā ietvertajam valsts amatpersonas jēdzienam. Analizējot amatpersonas jēdzienu minētajos likumos, tas ir definēts pārāk plaši. Tiesa neguva apstiprinājumu tam, ka visas krimināltiesībās lietotajam jēdzienam “valsts amatpersona” atbilstošās amatpersonas patiešām veic tādas pienākumus, kas prasītu īpašu valsts aizsardzību. Valsts amatpersonas ir piekritušas darboties sabiedrības interesēs un tām piešķirtā valsts vara pati par sevi ir spēks, kas tām sniedz lielākas iespējas sevi aizsargāt un publiski paust savu viedokli salīdzinājumā ar citām personām.⁷⁰

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments norādīja, ka īstenojot Latvijas Republikas Satversmes 101. pantā paredzētās pamattiesības pildīt valsts dienestu, cilvēks vienlaikus kļūst arī par valsts pārvaldes subjektu. Proti, valsts dienestā esošā personas jautājumos, kas attiecas uz valsts dienesta pildīšanu, uzstājas nevis kā privātpersona, bet kā valsts dienesta sastāvdaļa. Piemēram, ierēdnis administratīvo aktu izdod nevis kā privātpersona, bet kā iestāde. Tiesnesis tiesu spriež nevis kā privātpersona, bet kā valsts varas orgāns.⁷¹ No minētā izsecināms, ka, lai personu var saukt par valsts amatpersonu, tai ir jārealizē tāda valsts vara, kas ietekmē citas personas.

⁶⁸ Novicāns K. Maksātspējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38, 18. lpp.

⁶⁹ Satversmes tiesas 29.10.2003. spriedums lietā Nr. 2003-05-01, Latvijas Vēstnesis, 29.10.2003., Nr. 152. 35. punkts.

⁷⁰ Turpat, 9.1. punkts.

⁷¹ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 26.09.2008. lēmums lietā Nr. SKA-525/2008. 6. lpp. Pieejams: <http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata->

Tādējādi no minētajām likuma normām var nošķirt šādas galvenās valsts amatpersonas pazīmes:

- 1) darbs vai dienests valsts vai pašvaldības institūcijā;
- 2) tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām;
- 3) tiesības veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas vai rīkoties ar valsts vai pašvaldību mantu vai finanšu līdzekļiem;
- 4) valsts pārvaldes institūciju ievēlētās, ieceltās vai apstiprinātās valsts institūciju amatpersonas.

Doktrīna valsts funkcijas iedala valsts varas funkcijās un valsts ne-varas funkcijās. Administrators Latvijā nepilda amata pienākumus valsts institūcijās kā šo valsts institūciju amatpersona un viņam nav nekādas lomas valsts varas īstenošanā, viņš, līdzīgi advokātam, neīsteno nedz valsts funkcijas, nedz valsts varas funkcijas. Šīs funkcijas atsevišķi zinātnieki cenšas nodēvēt par sabiedrības intereses aizstāvošajām funkcijām.⁷²

“Administratoru nevar pielīdzināt valsts amatpersonai arī pēc viņa profesionālās amata darbības statusa, jo administratora funkcijas ir mantas masas aizgādņa funkcijas, kura jāpārdod kreditoru interesēs. Šo funkciju skaitā acīmredzami neietilpst publiskas varas funkcijas.”⁷³

Šai sakarā jāprecizē, ka *Maksātnespējas likuma* 19. panta 1. punktā un likumā, kas 2007. gada 31. decembrī zaudēja spēku, “*Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju*” 1. panta 1. punktā noteikts, ka administrators ir tiesas iecelta persona, kura piedalās maksātnespējas procesā, realizē šajā likumā noteiktās pilnvaras un ir atbildīga šajā likumā noteiktajā kārtībā. Atbilstoši minētā likuma normām administrators, pildot savus pienākumus, ir atbildīgs kreditoru sapulcei un tiesai.

Saskaņā ar minēto, kā arī ņemot vērā valsts varas dalīšanas principu, administrators ir uzskatāms par tiesu sistēmai piederīgu personu, kas realizē tiesas un kreditoru sapulces uzliktos pienākumus maksātnespējas procesā. Tādējādi administratora tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, ir ierobežotas. Tā rezultātā uz administratoru nevar attiecināt otro un ceturto valsts amatpersonas raksturojošo pazīmi.

Administrators, pildot savus pienākumus maksātnespējas procesā, var darboties kā persona, kas darba ienākumus gūst patstāvīgi, neiesaistoties kā darbinieks darba tiesiskajās attiecībās ar darba devēju un, neieņemot amatu, kas dod tiesības uz atlīdzību. Administrators atbilst likumā “*Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu*” noteiktajam pašnodarbinātās personas statusam. Tāpat

---

administrativo-lietu-departaments/hronologiska-seciba/2008-hronologiska-seciba/ [aplūkots 2016.gada 15.aprīlī]

⁷² Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 14. lpp.

⁷³ Turpat, 15. lpp.

administrators var reģistrēties kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātājs un atbilstoši likumam “*Par valsts sociālo apdrošināšanu*” iegūt pašnodarbinātas personas statusu.⁷⁴

Likuma “*Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju*” (zaudējis spēku 2007. gada 31. decembrī) 24. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka par administratora pienākumu veikšanu administrators saņem atlīdzību un par tās apmēru rakstveidā vienojas ar kreditoru sapulci. *Maksātnespējas likumā* ir noteikts, ka par administratora pienākumu veikšanu administrators saņem atlīdzību. Tikai atsevišķos Ministru kabineta noteiktajos gadījumos administrators ir tiesīgs prasīt valsts garantēto atlīdzību. Atbilstoši minētajam secināms, ka administrators neatbilst arī pirmajai norādītajai valsts amatpersonas pazīmei.

Turklāt jāņem vērā, ka likumā, kas 2007. gada 31. decembrī zaudējis spēku, “*Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju*” mērķis bija aizsargāt tāda tiesību subjekta kreditorus, kurš nodarbojas ar komercdarbību un kuram šajā jomā dibinātajām tiesiskajām attiecībām piemērojami kreditoru interešu aizsardzības mehāniski maksātnespējas procesā. Administrators, šā likuma izpratnē, darbojas kreditoru interesēs un nav publiskas varas nesējs, tas ir, tam nav piešķirta valsts amatpersonām raksturīgā publiskā vara.

Lai gan administrators pārņem parādnieka mantu un pārvalda to, tomēr viņa tiesības rīkoties ar valsts vai pašvaldības mantu vai finanšu līdzekļiem ir ierobežotas no kreditoru vai tiesas puses. Jānis Jurkāns šajā gadījumā norāda, ka administratori nav vienīgās personas, kuras var rīkoties ar citas personas mantu. Piemēram, kā paredz *Civillikuma* 616. pants, var būt situācijas, kad saskaņā ar tiesas lēmumu tiek iecelts mantojuma aizgādnieks, kam uzdots izpildīt testamentu. Līdz ar to atzīstams, ka svešas mantas pārraudzība, kuras rezultātā var tikt skartas trešo personu intereses, nav atzīstama par pamatotu argumentu, lai maksātnespējas procesa administratorus pielīdzinātu valsts amatpersonām.⁷⁵

Atbilstoši *Maksātnespējas likumam*, administratoram ir jāpilda kreditoru sapulces lēmumi un jāsniedz pārskats kreditoru sapulcei. Jāņem vērā, ka administrators darbojas kreditoru interesēs un saskaņā ar tiesas nolēmumu. Attiecībā uz parādnieka mantas pārņemšanu un realizāciju administrators darbojas saskaņā ar kreditoru sapulcē pieņemtajiem lēmumiem, kas viņam ir saistoši.

Jānis Jurkāns attiecībā uz jautājumu, vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai, skaidro, ka par maksātnespējas procesa administratoru sertifikāciju atbild biedrība “Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru

⁷⁴ Ābele E. Vai administratoram jābūt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2007. 20.marts, Nr. 12. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/154601-vai-administratoram-jabut-valsts-amatpersonai/> [aplūkots 2016.gada 16.aprīlī]

⁷⁵ Jurkāns J. Vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013. 7.maijs, Nr.18, 18. lpp.

asociācija.”⁷⁶ Lai gan administratora sertifikāts tiek piešķirts valsts vārdā, tas nevar tikt uzskatīts par pietiekamu pamatu, lai administratorus varētu atzīt par valsts amatpersonām. Šādā gadījumā par valsts amatpersonu būtu jāatzīst arī, piemēram, visi Latvijas Universitātes absolventi vai arī visi frizieri, kas ieguvuši profesionālo vidējo izglītību, jo ar šīm personām attiecīgās iestādes diplomus izsniedz valsts vārdā.⁷⁷

Ņemot vērā iepriekšminētās izvirzītās valsts amatpersonas pazīmes un to analīzi, pēc autores domām, administrators nav uzskatāms par valsts amatpersonu saskaņā ar likuma “*Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā*” 4. pantu.

1.3. Maksātnespējas procesa administratora statusa atbilstība Satversmei

Lai pierādītu, ka iepriekšminētie likuma grozījumi *Maksātnespējas likumā* un likumā “*Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā*” aizskar maksātnespējas procesa administratoru intereses, pielīdzinot viņus valsts amatpersonām, maksātnespējas procesa administratori iesniedza konstitucionālās sūdzības Satversmes tiesā.⁷⁸ Pieteikuma iesniedzēji ir zvērināti advokāti, kuri advokāta darbību apvieno ar maksātnespējas procesa administratora amatu gandrīz divdesmit gadus, administratora amats esot izveidojies kā zvērinātu advokātu papildu nodarbošanās, kas ir arī viņu ienākumu avots.⁷⁹

Izskatāmajā lietā būtiski ir tas, ka konstitucionālās sūdzības iesniegšanas brīdī un lietas izskatīšanas laikā katram no Pieteikumu iesniedzējiem bija derīgs administratora sertifikāts.⁸⁰ Saskaņā ar *Maksātnespējas likuma* 16. panta pirmo un trešo daļu administratora sertifikātu izsniedz uz divu gadu termiņu un tas dod personai tiesības uzņemties un pildīt administratora pienākumus. Tātad Pieteikumu iesniedzējiem bija tiesības saglabāt advokāta un administratora nodarbošanās vismaz uz viņiem izsniegtā administratora sertifikāta darbības termiņu. “Apstrīdētajās normās ietvertais regulējums ir sevišķi apgrūtināošs tiem advokātiem, kuru administratora sertifikāta darbības termiņš tuvojas beigām, jo viņiem jaunajam regulējumam jāsaprotas ātri, bet atvēlētajā laikā pienācīgi sagatavoties un, ja nepieciešams, pārkārtot savu profesionālo darbību atbilstoši jaunajam regulējumam ir sarežģīti.”⁸¹

Valsts amatpersonas statusa mākslīga uzspiešana gan tiem administratoriem, kuri ir advokāti, gan arī citiem administratoriem (nodokļu konsultantiem, komercdarbības

---

⁷⁶ Jurkāns J. Vai maksātnespējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013. 7.maijs, Nr.18, 18. lpp.

⁷⁷ Turpat

⁷⁸ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 1. lpp.

⁷⁹ Turpat, 2. punkts.

⁸⁰ Turpat

⁸¹ Satversmes tiesas tiesneša Gunāra Kusiņa atsevišķas domas lietā Nr. 2015-03-01, 4. punkts

konsultantiem, kapitālsabiedrību valdes locekļiem) padara gan juridiski, gan faktiski vairākus advokāta kā aizstāvamās un pārstāvamās personas uzticības personas darbības aspektus par apgrūtinātiem vai par lielā mērā neiespējamiem.⁸²

“Administrātoru pielīdzināšana valsts varas amatpersonai rada situāciju, kurā jau šobrīd administrātori ir pakļauti valsts varas politiskajai ietekmei. Tikai Maksātnespējas administrācijas uzturēšanai vien tiek tērēts gandrīz miljons eiro valsts budžeta līdzekļu gadā, kaut arī neviens administrātors šajā iestādē nestrādā. Taču no politiķu vidus vairākkārt novērota tendence veidot speciālas valsts varas administratīvas uzraudzības iestādes, kurām būtu, līdzīgi kā administrātoriem, pakļauti arī tiesu izpildītāji.”⁸³

Apstrīdētās normas ierobežo tiesības saglabāt administrātoriem, kas vienlaikus ir arī zvērīnāti advokāti, abas minētās nodarbošanās neatkarīgi no administrātoru sertifikāta darbības atlikušā termiņa. Pie šādiem apstākļiem tiesiskās paļāvības princips būtiski ietekmē minēto tiesību īstenošanu.

Tiesiskās paļāvības princips prasa, lai, atkāpjoties no iepriekšējā tiesiskā regulējuma, tiktu noteikta saudzējoša pāreja uz jauno regulējumu. Prasība nodrošināt pēc iespējas saudzējošāku pāreju uz jauno tiesisko regulējumu ir nozīmīga, jo personai, kurai jaunais regulējums tiks piemērots, ir jādod iespēja pienācīgā kārtā tam sagatavoties.⁸⁴

Administrātori pieteikumā norādīja, ka apstrīdētās normas neesot bijušas paredzamas un pārkāpjot tiesiskās paļāvības principu.⁸⁵ Tās nepiedāvājot saprātīgu pārejas periodu un mehānismu, kas administrātoriem ļautu izdarīt pārdomātu izvēli attiecībā uz viņu turpmāko nodarbošanos.

Tiesiskā valstī likumdevējs savā darbībā ir saistīts ar vairākiem nosacījumiem un tam, pieņemot tiesību normas, ir jāizvērtē arī faktiskā situācija un iespējamās jauno normu radītās sekas. “Spriedumā pamatoti norādīts, ka likumdevējs, pieņemot apstrīdētās normas, nav pienācīgi izvērtējis, kādas sekas to piemērošana radīs tiem administrātoriem, kuri vienlaikus ir arī advokāti. Turklāt jāņem vērā, ka advokāti ir gandrīz puse no administrātoru kopskaita. Ja apstrīdētās normas groza līdz šim ilgstoši pastāvējušo kārtību un skar visus administrātorus, likumdevējam ir jāapsver apstrīdēto normu iespējamā ietekme uz visu šo normu adresātu, tai skaitā advokātu, tiesību saglabāt esošās nodarbošanās un, ievērojot tiesiskās paļāvības principu, ja nepieciešams, jānosaka saudzējoša pāreja uz jauno regulējumu.”⁸⁶ Piemēram, kā saudzējošu pāreju varētu apsvērt

---

⁸² Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administrātoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 15. lpp.

⁸³ Turpat

⁸⁴ Satversmes tiesas 16.12.2005. spriedums lietā Nr. 2005-12-0102, [b.i.] 24. punkts.

⁸⁵ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 2.3. punkts.

⁸⁶ Satversmes tiesas tiesneša Gunāra Kusiņa atsevišķas domas lietā Nr. 2015-03-01, 4. punkts.

apstrīdēto normu nepiemērošanu tiem advokātiem, kuriem ir derīgs administradora sertifikāts, vismaz līdz minētā sertifikāta darbības termiņa beigām.

Jānis Jurkāns rakstā par valsts amatpersonas statusa spožumu un postu skaidro, ka, izslēdzot advokātus, kritīsies maksātnespējas procesu kvalitāte. Proti, zvērinātiem advokātiem likums liedz būt par valsts amatpersonām, un tas Jānī Jurkānā rada pārdomas, vai vēlme izslēgt advokātus no maksātnespējas procesa administratoru loka ir priekšlikums “nejaušas” sekas, vai arī tomēr tas ir grozījumu mērķis.⁸⁷ Tas mudina domāt, ka grozījumu mērķis, iespējams, ir “atbrīvoties” no atsevišķiem maksātnespējas procesa administratoriem, kuri vienlaikus ir arī zvērināti advokāti. Šobrīd no praktizējošajiem maksātnespējas procesa administratoriem vairāk nekā puse ir zvērināti advokāti vai to palīgi. Līdz ar to, ja zvērināti advokāti nevarēs vienlaikus būt arī maksātnespējas procesa administratori, šāds administratoru skaita samazinājums būtiski ietekmēs maksātnespējas procesu kvalitāti un efektivitāti.⁸⁸

Pat ja samērā ātrā laika posmā sertifikātus iegūs jauni administratori, ir skaidrs, ka to profesionālā kvalifikācija būs ievērojami zemāka, nekā tā ir administratoriem ar pieredzi, kas vienlaikus ir arī zvērināti advokāti. Tieši advokātu profesionālā kvalifikācija ir viens no lielākajiem ieguvumiem, ja vienlaikus tiek veikti arī maksātnespējas procesa administratora pienākumi. Ņemot vērā, ka administratoram ir pilnībā jāpārvalda parādnieks, tai skaitā tas jāpārstāv tiesvedībās, secināms, ka administratoram ir nepieciešama pēc iespējas augstākā profesionālā kvalifikācija un pēc iespējas vairāk dažādu zināšanu gan komercietībās, gan finanšu un biznesa tiesībās, kā arī finanšu lietās, tai skaitā grāmatvedībā.⁸⁹

Pieteikumā maksātnespējas administratori norāda, ka, pielīdzinot viņus valsts amatpersonām, tādā veidā aizskar viņu pamattiesības, kas ir noteiktas *Latvijas Republikas Satversmes* 106. panta pirmajā teikumā, proti, ikviena tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai. Administratora profesija esot privātā sektora profesija, līdz ar to maksātnespējas procesa administratori nepilda savus amata pienākumus valsts institūcijās, kā arī neveic valsts amatpersonas funkcijas. Spēkā esošais administratoru statuss uzliekot jaunus pienākumus un ierobežojumus, kas noteikti *Interēšu konflikta novēršanas likumā*.⁹⁰

“Advokāti esot tiesu sistēmai piederīgas personas, kas piekopj brīvo profesiju. Savā profesionālajā darbībā advokāti esot neatkarīgi un pakļauti tikai likumam. Pats būtiskākais

⁸⁷ Valsts amatpersonas statusa spožums un posts. Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-jurkans-valsts-amatpersonas-statusa-spozums-un-posts.d?id=43201052> [aplūkots 2016.gada 4.maijā]

⁸⁸ Turpat

⁸⁹ Turpat

⁹⁰ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 2.1. punkts.

zvērīnāta advokāta darbības pamatprincips esot advokāta neatkarība. Lai ievērotu advokāta darbības pamatprincipus, advokāts nevarot vienlaikus būt arī valsts amatpersona, proti, persona, kas atrodas valsts dienestā un pilda valsts uzdevumus.”⁹¹ Līdz ar to iznāk, ka maksātnespējas procesa administratori, kuri iesniedza pieteikumu Satversmes tiesā, uzskata, ka pēc apstrīdēto normu spēkā stāšanās viņi nevarēsot apvienot administratora amatu ar zvērīnāta advokāta praksi.

Ar apstrīdētajām normām likumdevējs esot vēlējis uzlabot administratoru darbības kontroli, caurskatāmību, kā arī lai mazinātu interešu konflikta un korupcijas risku, taču administratori uzskata, ka, pielīdzinot viņus valsts amatpersonām, neesot iespējams uzlabot administratoru darbības kontroli, nedz arī nodrošināt kreditoru un valsts interešu aizsardzību maksātnespējas procesā. Arī citās valstīs netiekot izmantots tāds administratoru darbības kontroles mehānisms kā valsts amatpersonas statusa noteikšana. Esot pieejami citi, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojoši līdzekļi, ar kuriem varētu uzlabot administratoru darbības kontroli. Kā Satversmes tiesas tiesnesis Gunārs Kusiņš norāda savās atsevišķajās domas par Spriedumu lietā Nr. 2015-03-01:

“Uzskatu, ka Spriedumā nav sniegti pietiekami argumenti tam, lai secinātu, ka konkrētajā gadījumā pastāv citi, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojoši līdzekļi. Satversmes tiesas līdzšinējā praksē ir konsekventi uzsvērts, ka saudzējošāks līdzeklis ir nevis jebkurš cits, bet tikai tāds līdzeklis, ar kuru leģitīmo mērķi var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2005. gada 13. maija sprieduma lietā Nr. 2004-18-0106 secinājumu daļas 19. punktu un 2015. gada 13. oktobra spriedumu lietā Nr. 2014-36-01 21. punktu*). Tātad, ja lietas izskatīšanas gaitā tiek konstatēts, ka konkrētajā gadījumā pastāv saudzējošāki līdzekļi, Satversmes tiesas izvērtē, vai ar šiem līdzekļiem var sasniegt ierobežojuma leģitīmo mērķi vismaz tādā pašā kvalitātē (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 7. novembra sprieduma lietā Nr. 2012-24-03 18.3. punktu un 2014. gada 7. jūlija sprieduma lietā Nr. 2013-17-01 28.2. un 28.3. punktu*). Satversmes tiesa secināja, ka konkrētajā gadījumā ir saudzējošāki līdzekļi, un norādīja, ka ar tiem pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi varētu sasniegt līdzvērtīgā kvalitātē. Tomēr Spriedumā nav ietverts izvērtējums un argumenti, kas ļautu secināt, ka ar šādiem saudzējošākiem līdzekļiem pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi patiešām varētu sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē. Piemēram, Spriedumā nav vērtēts, vai, ieviešot attiecībā uz valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanu tādu regulējumu, kas nodrošinātu to administratoru profesionālās darbības garantijas, kuri vienlaikus ir arī advokāti, būtu

---

⁹¹ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 2.2. punkts.

iespējams panākt administratoru darbības caurskatāmību vismaz tādā pašā kvalitātē, kā to nodrošina apstrīdētās normas.”⁹²

Pieteikuma iesniedzēju ieskatā, likumdevējs varēja noteikt, ka administratori ir tiesu sistēmai piederīgas amatpersonas, kas darbojas brīvajā juridiskajā procesijā.⁹³ Autore var pievienoties argumentam, ka maksātnespējas procesa administratoriem vajadzētu būt pie tiesu varas piederīgām personām, taču tas nebūt nenozīmē, ka maksātnespējas administratori automātiski būtu pielīdzināmi valsts amatpersonām. Piemēram, zvērināti advokāti ir pie tiesu varas piederīgas personas, taču tie nav un nedrīkst būt valsts amatpersonas, kā tas ir precīzi noteikts *Advokatūras likumā*.⁹⁴

Arī Tieslietu ministrs norāda, ka maksātnespējas procesa administratori obligāti ir jāiekļauj tiesu sistēmai piederīgās profesijās – ja mēs to nedarīsim, tad saglabāsies politiskā ietekme. “Un tā nav vienas partijas politiskā ietekme, kā mediji to pārsvarā apgalvo – es tur saskatu vismaz trīs partiju ietekmi, un tās var noteikt pēc ziedojumiem. Tas ir vienīgais risinājums, bet tam ir jānotiek pakāpeniski. Mana iecere ir tāda, ka līdz ar 2017. gada 1. janvāri beigtos pārejas periods un sāktos jauns laikmets šīs profesijas dzīvē.”⁹⁵

Jau pirms apstrīdēto normu piemērošanas bija paredzams rezultāts, ka liela daļa kvalificētu zvērinātu advokātu atteiksies no administratora darbības. Bija skaidrs, ka piemērošanas sekas neapšaubāmi “retinās” administratoru rindas, jo šobrīd lielākais vairums administratoru (teju divas trešdaļas) vienlaikus ir arī zvērināti advokāti. Likumprojekts, no vienas puses, paredz iespēju savienot administratora un zvērināta advokāta amatu. No otras puses, likumprojekta anotācijā atzīts, ka ir apšaubāma iespējamība savienot šos abus amatus, jo starptautiskajos un nacionālajos tiesību aktos ir nostiprināts zvērinātu advokātu neatkarības statuss, kas nav savienojams ar amatpersonas statusu.⁹⁶ Tādēļ nav šaubu, ka grozījumu dēļ *Maksātnespējas likumā* un *Interesu konflikta novēršanas likumā* no administratora pienākumu pildīšanas būs spiesti atteikties zvērināti advokāti. Tas savukārt pamatīgi ietekmētu maksātnespējas procesu un tiesiskās aizsardzības procesu kvalitāti un efektivitāti, jo līdzšinējo maksātnespējas procesa administratoru – zvērinātu advokātu vietā nāktu jaunas, nepieredzējušas personas, kuru pieredze būtu ievērojami mazāka. Līdz ar to netiktu vairs nodrošināts *Maksātnespējas*

⁹² Satversmes tiesas tiesneša Gunāra Kusiņa atsevišķas domas lietā Nr. 2015-03-01, 5. punkts.

⁹³ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 2.4. punkts.

⁹⁴ Valsts amatpersonas statusa spožums un posts. Pieejams:

<http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-jurkans-valsts-amatpersonas-statusa-spozums-un-posts.d?id=43201052> [aplūkots 2016.gada 4.maijā]

⁹⁵ Dz.Rasnačs vēlreiz reformēs maksātnespējas procesa administratorus. Pieejams:

http://www.dzintarsrasnacs.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=213%3Adzrasnas-vlreiz-reforms-makstnespjas-procesa-administratorus&catid=4%3Ajaunumi&lang=lv [aplūkots 2016.gada 17.aprīlī]

⁹⁶ Novičāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38, 17. lpp.

likumā paredzētais mērķis – parādnieka saistību izpilde jeb kreditoru prasījumu apmierināšana, jo procesi apstātos tiesas noslogotības dēļ, un pārejas posms, kamēr jaunie maksātnespējas procesa administratori iestrādātos savā amatā vai jau esošie maksātnespējas procesa administratori pārņems iesāktās maksātnespējas lietas, var ievērojami paildzināt līdzšinējo procesu norisi. Par to, ka administratori atsakās no sava amata līdz ar valsts amatpersonas statusa ieviešanu liecina arī raksts ziņu portālā “Delfi”, kurā teikts, ka no 2016. gada 1. janvāra līdz 6. janvārim 13 maksātnespējas procesa administratori nolēmuši neturpināt darbību profesijā sakarā ar valsts amatpersonas statusa piemērošanu, dati ņemti no Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas. Administratoru asociācija uzsver, ka nav pieļaujama tāda Satversmes tiesas sprieduma piemērošana, kas rada dažādu attieksmi pret personām, kas atrodas vienādos tiesiskos apstākļos.⁹⁷

“Vispār nedrīkst piemērot tiesību normas, kas atzīta par Satversmei neatbilstošu”, norāda Administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs Olavs Cers. Tā kā atbilstoši Satversmei visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā, tad, ja tiesību normas ir atzītas par neatbilstošām valsts pamatlikumam un līdz ar to tās nav spēkā, tās nevar tikt piemērotas ne pret vienu personu, norāda Administratoru asociācija.⁹⁸

Šajā ziņā gan būtiski atcerēties, ka Latvijā, sākot veidot administratoru institūtu, zvērināti advokāti bija tās personas, kurām administratora sertifikātu piešķīra automātiski, bez specializētā eksāmena kārtošanas. Arī vairumā Eiropas Savienības dalībvalstu tieši zvērināti advokāti ir tās personas, kas pilda administratoru funkcijas. Turklāt atsevišķās valstīs, piemēram, Igaunijā, tiesības pildīt administratora pienākumus ir tikai zvērinātiem advokātiem. Tādējādi nav šaubu, ka zvērināta advokāta zināšanas, kompetence un profesionālā darbība ir savienojama ar administratora amatu un pat var dot zināmas priekšrocības. Taču likumdevējs nezināmu un neizprotamu iemeslu dēļ administratoru institūta vēsturisko attīstību un vispārpieņemto starptautisko pieredzi ir ignorējis un īstenoja maksātnespējas procesa reformu, kuras rezultātā administratora funkcijas var veikt juristi, bet ne zvērināti advokāti.⁹⁹ Līdz ar to liela daļa zvērinātu advokātu iespējams atteiksies no administratoru darbības.

Tas, ka liela daļa kvalificētu zvērinātu advokātu iespējams atteiksies no administratoru darbības, varētu negatīvi ietekmēt maksātnespējas procesus. Apstrīdētajās normās ietvertā ierobežojuma dēļ palielināšoties tieši to administratoru īpatsvars, kuri nav

⁹⁷ Amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: 13 juristi nolēmuši neturpināt darbību profesijā. Pieejams: http://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/amatpersonas-statuss-maksatnespejas-administratoriem-13-juristi-nolemusi-neturpinat-darbibu-profesija.d?id=46918377 [aplūkots 2016. gada 17. aprīlī]

⁹⁸ Turpat

⁹⁹ Novicāns K. Maksātnespējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30. septembris, Nr. 38, 17. lpp.

zvērīnāti advokāti un kuru rīcības tiesiskums jau ticis apšaubīts. Šāds rezultāts varot būt pretējs sabiedrības, kreditoru un valsts interesēm maksātnespējas procesos. Līdz ar to apstrīdētās normas neatbilst samērīguma principam.¹⁰⁰

Pamatojoties uz iepriekšminēto, autore secina, ka valsts amatpersonas statusa noteikšana nevar nodrošināt un nenodrošinās administratoru darbības pilnvērtīgu kontroli. Taču administratori, kas darbojas kā ar tiesu procesu saistīti sertificēti speciālisti, ja visi obligāti sastāvētu savā profesionālajā organizācijā, kura būtu atvasināta publisko tiesību juridiska persona, kuriem būtu sava pašpārvalde ar disciplinārlietu un ētikas komisijām ar tiesībām pašiem sodīt, līdzīgi kā advokātiem un notāriem, paši par saviem līdzekļiem un ar saviem cilvēku un finanšu resursiem nodrošinātu administratoru darbības pilnvērtīgu kontroli, un lietas sakārtotos pašas no sevis, profesija attīrītos no dažiem negodprātīgiem administratoriem, valsts ietaupītu miljoniem eiro.¹⁰¹

---

¹⁰⁰ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 2.5. punkts.

¹⁰¹ Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 16. lpp.

2. SATVERSMES TIESAS PIEAICINĀTO INSTITŪCIJU UN PERSONU VIEDOKĻI PAR MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA ADMINISTRATORA STATUSA TIESISKUMA REGULĒJUMU

2.1. Saeimas viedoklis

Saeima ir institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Savā atbildes rakstā Saeima norāda, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam. “Apstrīdētās normas veidojot daļu no administratoru darbības regulējuma reformas, kas esot diezgan apjomīga. Apstrīdētās normas attiecoties tikai uz papildu finanšu kontroli, un to mērķis esot novērst iespējamu personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas darbību, veicināt valsts amatpersonas darbības atklātumu un sabiedrības uzticēšanos valsts amatpersonai.”¹⁰²

Saeima norāda, ka apstrīdētās normas ierindojoš administratorus to valsts amatpersonu kategorijā, uz kurām attiecas vispārīgie amatu savienošanas noteikumi, proti, *Interesu konflikta novēršanas likuma* 6. panta otrā daļa. Nedz *Interesu konflikta novēršanas likums*, neredz *Advokatūras likuma* 15. panta 11. punkts neliedzot zvērinātiem advokātiem vienlaikus pildīt arī administratora pienākumus.¹⁰³ Saeima uzskata, ka nav ierobežotas Satversmes 106. pantā noteiktās tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos. Autore Saeimas paustajam viedoklim nepiekrīt, jo, kā jau iepriekš minēts, advokāti ir tiesu sistēmai piederīgas personas, kas savā darbībā ir neatkarīgi un pakļauti tikai likumam. Būtiskākais zvērināta advokāta darbības pamatprincips ir advokāta neatkarība. Lai ievērotu advokāta darbības pamatprincipus, advokāts nevar vienlaikus būt valsts amatpersona, proti, persona, kas atrodas valsts dienestā un pilda valsts uzdevumus. Līdz ar to, pēc autores domām, ir ierobežotas Satversmes 106. pantā noteiktā pamattiesība, jo maksātnespējas procesa administratori, kas vienlaikus ir arī advokāti, nevarēs apvienot administratora amatu ar zvērināta advokāta praksi.¹⁰⁴

“Pieteikumu iesniedzēji pēc būtības apšaubot likumdevēja rīcības brīvības ietvaros izdarīto izšķiršanos par administratoru iekļaušanu valsts amatpersonu sarakstā. Valsts amatpersonas statusa noteikšana administratoriem esot likumdevēja kompetencē. Turklāt *Maksātnespējas likuma* 20. pants jau nosakot to, ka administratora darbība ietver tādas

---

¹⁰² Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 3. punkts.

¹⁰³ Turpat, 3.1. punkts.

¹⁰⁴ Turpat, 2.1. punkts.

funkcijas un uzdevumus, kuru izpildē nav pieļaujams interešu konflikts un personiska vai mantiska ieinteresētība.”¹⁰⁵

Saeima paskaidro, ka, veicot amata pienākumus, administrators realizējot varu, ko tam piešķirusi valsts, taču spēkā bijušais regulējums neesot bijis pietiekams, lai kļiedētu šaubas par administratoru objektivitāti šīs varas realizēšanā. Valsts amatpersonas statuss un no tā izrietošie *Interesu konflikta novēršanas likumā* noteiktie pienākumi, kā arī valsts amatpersonu krimināltiesiskā atbildība nodrošinot nepieciešamo administratora finanšu kontroli un stiprinot viņa darbības uzraudzību.

Analizējot iepriekšminēto, autore uzskata, ka, protams, svarīgs ir maksātnespējas procesa taisnīgs un tiesisks risinājums. “Maksātnespējas process ir normāla, neizbēgama ekonomiskās dzīves sastāvdaļa, tāpēc maksātnespējas procesu nedrīkst pārvērst par tādu jomu, kurā grupa cilvēku (maksātnespējas administratori, kuri darbojas negodprātīgi) nesamērīgi iedzīvojas tikai no tā vien, ka maksātnespējas process vispār norit.”¹⁰⁶ Lauris Liepa ar pilnu atbildības sajūtu var sacīt, ka liela daļa maksātnespējas administratoru strādā kvalitatīvi, ātri un profesionāli, taču, ņemot vērā maksātnespējas procesa nepilnības, piemēram, vājo tiesas kontroli un atsevišķu lēmumu pārsūdzēšanas neiespējamību, dažiem negodprātīgiem profesionāļiem pavērusies iespēja negatīvi ietekmēt visu maksātnespējas procesa vidi.¹⁰⁷ Taču ja kaut viens negodprātīgs gadījums paliek bez būtiskām sekām tam cilvēkam, kurš vainojams negodprātībā, tas pierāda, ka sistēma nedarbojas optimāli. Maksātnespējas procesu jomā šāda problēma pastāv, stāsta Lauris Liepa.¹⁰⁸ Labā ziņa ir tā, ka pēdējā laikā nopietni sarosījušies gan paši maksātnespējas administratori, gan arī likumdevējs, jūtot, ka sistēmā pārmaiņas nepieciešamas un ka te vairs nevar runāt tikai pat atsevišķu juristu problēmu, bet jārunā par sistēmu kopumā.¹⁰⁹ Līdz ar to Saeima nevar, pamatojoties uz dažiem precedentiem, norādīt, ka visi administratori nav objektīvi valsts varas realizēšanā.

Jāpiemin, ka Lietuvas, Igaunijas un Latvijas vēsturiskā, politiskā un sociālekonomiskā pieredze ir ļoti līdzīga. Tomēr tiesiskas vides sakārtošanā gan Igaunija, gan Lietuva ir tikusi tālāk. Kāpēc tā ir, skaidro Lauris Liepa, kas ikdienā strādā kopā ar kolēģiem gan no Lietuvas, gan Igaunijas. Baltijas kaimiņvalstīs tiesiskie procesi tiek regulēti un vērtēti tiesā.¹¹⁰ Attiecībā uz tiesas efektivitāti Laurim Liepam Igaunijas pieredze

¹⁰⁵ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 3.1. punkts.

¹⁰⁶ Liepa L. Ārvalstu investīciju piesaistei tiesiskā vide ir ļoti svarīga. Žurnāls Diena, 2016. 18.janvāris, 3.

lpp.

¹⁰⁷ Turpat

¹⁰⁸ Turpat

¹⁰⁹ Turpat

¹¹⁰ Turpat

patīk vislabāk.¹¹¹ Igaunijā tiesas darbojas ātri un efektīvi, procesi netiek novilcināti un advokāti zina, ka viņi nedrīkst *izspēlēt jokus* ar tiesu, jo viņi var ne tikai zaudēt konkrētajā lietā, bet arī, ja *sāk spēlēt dažādas jokainas spēlītes* ar tiesu, var zaudēt tiesas uzticību pilnībā. Igaunijas tiesas procesi ir skaidrāki un vienkāršāki arī tāpēc, ka Igaunijā ir mērogos mazāka ekonomika, līdz ar to Igaunijā ir mazāk nopietnu strīdu nekā Latvijā.¹¹² Vēl jāņem vērā, ka Igaunijā 20. gadsimta deviņdesmito gadu sākumā notika pilnīga tiesas reforma, būtiski pārskatot visu tiesu sistēmu un neatkarīgajā Igaunijas Republikā radot tiesu praktiski no jauna. Latvijā šāds process – tiesas radīšana no jauna – noticis tikai ar Satversmes tiesu un administratīvo tiesu, bet mūsu valsts vispārējās tiesas lielā mērā ir padomju mantojuma turpinājums.¹¹³

Savukārt Lietuvā uzņēmēju kopiena ir daudz monolītāka un vienotāka nekā Latvijā. Mūsu valstī uzņēmēju kopiena ir ļoti sašķelta – ir būtiskas atšķirības starp Rīgu un reģioniem ārpus Rīgas, ir vēl vairākas citas, vēsturiski veidojušās atšķirības. Lietuvas biznesa vide nav sašķēlusies, tāpēc Lietuvā uzņēmēji kā vienots kopums daudz lielākā mērā nekā Latvijā diktē tiesiskuma noteikumus tiesām.¹¹⁴

2.2. Tieslietu ministrijas viedoklis

Pieaicinātā institūcija - Tieslietu ministrija - norāda līdzīgi kā Saeima. Proti, ka ar apstrīdētajām normām tikšot pastiprināta administratoru rīcības uzraudzība un kontrole, tostarp sabiedrības kontroles funkcija, kuru sabiedrība varot īstenot, ievērojot valsts amatpersonām noteikti valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas pienākumu un šo deklarāciju publisku pieejamību. Ar apstrīdētajām normām tikšot stimulēta administratora tiesiska rīcība, novērsta personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekme uz administratora darbību, kā arī veicināta sabiedrības uzticēšanās administratoram.

Autore nevar noliegt, ka ir situācijas, kas liecina par neuzticēšanos tiesu sistēmai, jo pēdējos gados neuzticēšanās problēma tiek saistīta ar maksātnespējas procesa īstenošanu. Jāatzīmē, ka tieši Tieslietu ministrija ierosināja 2013. gada beigās kardināli mainīt administratoru klasifikācijas sistēmu.¹¹⁵ Tieslietu ministrija secinājusi, ka administratoru rīcība neatbilst likumdevēja paredzētajam rīcības un kompetences modelim, kā arī ņēmusi

¹¹¹ Liepa L. Ārvalstu investīciju piesaistei tiesiskā vide ir ļoti svarīga. Žurnāls Diena, 2016. 18.janvāris, 3.

lpp.

¹¹² Turpat

¹¹³ Turpat

¹¹⁴ Turpat

¹¹⁵ Tieslietu ministrijas 19.02.2014. Informatīvais ziņojums „Par maksātnespējas procesa administratoru darbības uzraudzības sistēmas pilnveidošanu”. – 9. lpp. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4255> [aplūkots 2016.gada 29.aprīlī]

vērā sabiedrības neapmierinātību ar administratoru rīcību un kompetenci konkrētos maksātnespējas procesos un tiesiskās aizsardzības procesos.

Runājot par normatīvo regulējumu, autorei jāatzīst, ka daži elementi gan varēja būt labāki un atsevišķus tiesas lēmumus vajadzētu pārsūdzēt augstākā instancē, lai tie nestātos spēkā ar tūlītēju tiesas lēmumu. Par to jau ir diezgan daudz spriests, par to savas atziņas izteikusi arī Ārvalstu investoru padome.¹¹⁶ “Secinājums, kam es noteikti piekrištu, ir tāds, ka ne valsts iekšlietu iestādes, ne tiesas nav pilnībā realizējušas savu kontroli par tiem procesiem, kuros radušās šaubas par procesa godprātību.”¹¹⁷

Saņemot Ministru kabineta apstiprinājumu, 2014. gada 10. janvārī Tieslietu ministrija sagatavoja un iesniedza Saeimā izskatīšanai trešajā lasījumā vairākus grozījumus *Maksātnespējas likumā*. 2014. gada 13. jūnijā Tieslietu ministrija atsauca savus priekšlikumus, lai tie tiktu izdalīti atsevišķā likumprojektā un skatīti no pirmā lasījuma. Šādu soli ministrija spēra, lai noturētu papildus diskusijas ar iesaistītajām pusēm un nodrošinātu maksātnespējas administratoru profesijas reformas izvērstu īstenošanu.¹¹⁸ Piedāvātie grozījumi pieņemti pirmajā lasījumā 2014. gada 3. jūlijā. Taču sakarā ar to, ka kopš pirmā lasījuma tālāka virzība nav notikusi, 2014. gada 15. septembrī tā laika Tieslietu ministrs nosūtīja vēstuli Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai ar lūgumu pasteidzināt šī likumprojekta izskatīšanu otrajā lasījumā.¹¹⁹

Ar *Grozījumiem Maksātnespējas likumā*, kas stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī, amata darbībā maksātnespējas procesa administratori ir pielīdzināti valsts amatpersonām. Līdz ar to uz administratoriem bija iecerēts attiecināt likumā “*Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā*” noteiktos valsts amatpersonas amatu savienošanas ierobežojumus un pienākumus, kā arī nosacījumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja uzraudzību un regulējumu par amatpersonu ienākumu deklarēšanu. Tāpat, ierosināts noteikt, ka administratori par administratora darbību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem ir saucami pie disciplināratbildības. Tieslietu ministrija to pamato, ka

¹¹⁶ Liepa L. Ārvalstu investīciju piesaistei tiesiskā vide ir ļoti svarīga. Žurnāls Diena, 2016. 18.janvāris, 3. lpp.

¹¹⁷ Turpat

¹¹⁸ Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 13.06.2014. vēstule nr. 1-11/2384 Saeimas Tautsaimniecības, agrārās vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājam J. Ozoliņa kungam „Par priekšlikumu likumprojektam „Grozījumi Maksātnespējas likumā” (nr.367/Lp11) atsaukšanu un noformēta Komisijas likumprojekta iesniegšanu”. – 1. lpp. Pieejams:

<http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/E594BE9F28C130CAC2257CF9002D4BCD?OpenDocument> [aplūkots 2016.gada 1.martā]

¹¹⁹ G. Bērziņš aicina pasteidzināt maksātnespējas administratoru uzraudzības reformu. Pieejams:

<http://www.juristavards.lv/zinas/265227-gberzins-aicina-pasteidzinat-maksatnespejas-administratoru-uzraudzibas-reformu/> [aplūkots 2016.gada 19.aprīlī]

tādējādi administratori par savu darbību būtu disciplināri, civiltiesiski un krimināltiesiski atbildīgi.¹²⁰

Tieslietu ministrija paskaidro, ka pienākums iesniegt valsts amatpersonas deklarāciju nodrošinot kontrolējošām institūcijām iespēju pārbaudīt, vai deklarācijā norādītās ziņas neliecina par *Interesu konflikta novēršanas likumā* noteikto ierobežojumu pārkāpšanu. *Interesu konflikta novēršanas likuma* regulējumam esot perspektīva nozīme interešu konflikta situāciju novēršanā.¹²¹

Līdz ar to Tieslietu ministrija uzskata, ka apstrīdētās normas atbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam. Apstrīdēto normu mērķis esot nodrošināt administratora darbības neitralitāti un neatkarību. Tās neierobežojot zvērināta advokāta profesionālo neatkarību, kā arī neliedzot zvērinātiem advokātiem vienlaikus pildīt arī administratora pienākumus.¹²² Šim Tieslietu ministrijas apgalvojumam autore nepiekrīt, jo, kā jau iepriekš minēts, administratora pielīdzināšana valsts amatpersonai, ierobežo zvērināta advokāta profesionālo neatkarību, līdz ar to liedz vienlaikus apvienot minētos amatus.

Arī pēc Gaida Bērziņa domām nav iespējams saglabāt valsts amatpersonas statusu zvērinātiem advokātiem ar piemērojamiem izņēmumiem, pilnībā tos nedegradējot. Papildinot, ka viņam nav skaidrs, kā nodrošināt *Advokatūras likumā* ietvertā advokāta neatkarības principa ievērošanu valsts amatpersonas statusa saglabāšanas gadījumā.¹²³ Satversmes tiesa ir norādījusi tikai iespējamus virzienus šī uzdevuma risinājumiem, taču pilnīgas atbildes nav sniegtas.¹²⁴

Tieslietu ministrija savos paskaidrojumos norāda, ka būtiskākais administratoru darbības regulējuma trūkums esot tas, ka administratoriem ar likumu ir piešķirtas plašas pilnvaras, taču netiek nodrošināts pienācīgs kontroles mehānisms, kas garantētu neitralitāti un neatkarību administratoru rīcībā. “Ar apstrīdētajām normām tikšot pastiprināta administratoru rīcības uzraudzība un kontrole, tostarp sabiedrības kontroles funkcija, kuru sabiedrība varot īstenot, ievērojot valsts amatpersonām noteikto valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas pienākumu un šo deklarāciju publisku pieejamību, kā arī ar šīm normām tikšot stimulēta administratora tiesiska rīcība, novērsta personiskās vai mantiskas

---

¹²⁰ Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 19.02.2014. informatīvais ziņojums „Par maksātspējas procesa administratoru darbības uzraudzības sistēmas pilnveidošanu”. – 4. lpp. Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/documents/4255> [aplūkots 2016.gada 22.aprīlī]

¹²¹ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 4.1. punkts.

¹²² Turpat, 4. punkts.

¹²³ Bērziņš G. Atziņas par aktuālo tiesu praksi maksātspējas jomā. Jurista Vārds, 2016. 5.aprīlis, Nr. 14, 11.

lpp.

¹²⁴ Turpat

ieinteresētības ietekme uz administratora darbību, kā arī veicināta sabiedrības uzticēšanās administratoram.”¹²⁵

“Administratori varot būt valsts amatpersonas, jo esot konstatējama būtiska publiska interese par maksātnespējas procesa tiesiskumu, kā arī parādnieku, kreditoru un trešo personu interešu taisnīgu aizsardzību. Diezgan bieži vienīgais kreditors esot valsts, tāpēc prioritāra esot tās interese ekonomiski pamatoti, un saimnieciski rīkoties ar parādnieka līdzekļiem, lai varētu tikt segtas saistības pret valsti.”¹²⁶ Taču *Linards Muciņš* savā rakstā norāda, ka administratora termins nebūt nav ar publiski tiesisku nozīmi, jo administratora šodienas galvenais uzdevums – pārvaldīt maksātnespējīgā mantu – ietilpst kā galvenais uzdevums tāda civiltiesību institūta kā aizbildnības un aizgādības institūta sastāvā.¹²⁷ Arī intervijas laikā administratore *Ilze Marga* sniedza viedokli, ka maksātnespējas procesa administratori nevarot būt valsts amatpersonas, jo tā ir publiskās un privātās varas nesavienojamība, kam autore pilnībā piekrīt.

2.3. Latvijas Republikas Tiesībsarga viedoklis

Tāpat norāda arī pieaicinātā persona Latvijas Republikas Tiesībsargs, ka normas atbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam, pēc Tiesībsarga ieskatiem netiek aizskartas personas tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai, taču norāda, ka vajadzēja izvirzīt nosacījumu, ka pārejas periodā jābūt izstrādātam papildu tiesiskajam regulējumam par amatu savienošanos un valsts amatpersonas deklarāciju iesniegšanas kārtību.¹²⁸

Autore uzskata, apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam, taču autore piekrīt Latvijas Republikas Tiesībsarga teiktajam, ka pārejas periodā vajadzēja izstrādāt papildu tiesisko regulējumu, jo tiesiskās palāvēības princips prasa, lai, atkāpjoties no iepriekšējā tiesiskā regulējuma, tiktu noteikta saudzējoša pāreja uz jauno regulējumu. Prasība nodrošināt pēc iespējas saudzējošāku pāreju uz jauno tiesisko regulējumu ir nozīmīga, jo personai, kurai jaunais regulējums tiks piemērots, ir jādod iespēja pienācīgā kārtā tam sagatavoties.¹²⁹ Likumdevējs nepiedāvāja saprātīgu pārejas periodu un mehānismu, lai administratori pārdomātu izvēlu attiecībā uz viņu turpmāko nodarbošanos. Piemēram, kā saudzējošu pāreju varēja apsvērt apstrīdēto normu

¹²⁵ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 4.1. punkts.

¹²⁶ Turpat, 4.2. punkts.

¹²⁷ Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnespējas administratoriem: problemātiskie apsketi. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47, 11. lpp.

¹²⁸ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 5. punkts.

¹²⁹ Turpat, 4.2. punkts.

nepiemērošanu tiem advokātiem, kuriem ir derīgs administradora sertifikāts, vismaz līdz minētā sertifikāta darbības termiņa beigām.

Pēc Latvijas Republikas Tiesībsarga domām, pēdējos gados maksātnespējas procesa administrēšanas jomā ir novērojama administratoru rīcības neatbilstība likumdevēja paredzētajam rīcības un kontroles modelim, tāpēc, ka *Maksātnespējas likums* piešķir administratoriem plašas pilnvaras maksātnespējas procesu saistītu lēmumu pieņemšanā un darījumu slēgšanā. Ņemot vērā administratoru pilnvaru apjomu, administradora pienākumu negodprātīga pildīšana esot viens no tiem riska faktoriem, kuru dēļ maksātnespējas procesu mērķi netiekot pienācīgi īstenoti. Tas liecina par administratoru darbības nepietiekamu un neefektīvu uzraudzību.¹³⁰

Taču autore uzsver, ka intervijas laikā *Ilze Marga* labi paskaidroja, ka pirms valsts amatpersonas statusa pieņemšanas, maksātnespējas procesa administratori bija pašnodarbinātās personas, kurām likumu regulējums paredzēja gan administratīvo, gan civiltiesisko un kriminālatbildību, tāpēc efektivitāte amatpersonas statusa noteikšanai ir apšaubāma, kā arī bija efektīva darbības uzraudzība no maksātnespējas procesa administratoru uzraugošajām institūcijām.

Tiesībsargs norāda, ka apstrīdētās normas bez papildu tiesiskā regulējuma ierobežo personas tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos, jo, saskaņā ar *Interesu konflikta novēršanas likuma 26. pantu* administratoriem, vienlaikus ieņemot advokāta amatu, ir jāsniedz ziņas par saviem klientiem, kas ir pretrunā ar Latvijas Zvērinātu advokātu ētikas kodeksu, kas advokātiem aizliedz izpaust ziņas, kuras viņiem kļuvušas zināmas, sniedzot juridisko konsultāciju. Taču Tiesībsargs uzskata, ka, ieviešot administratoriem valsts amatpersonas statusu, veicinās administradora darbības caurskatāmību un uzraudzību. “Pieteikumu iesniedzēju norādītie alternatīvie leģitīmā mērķa sasniegšanas līdzekļi prasītu ievērojami plašākas un laiktietilpīgākas reformas, bet negarantētu mērķa sasniegšanu līdzvērtīgā kvalitātē.”¹³¹

“Apstrīdētās normas esot pieņemtas, lai aizsargātu sabiedrības intereses un nodrošinātu efektīvu administratoru darbības kontroli. To personu loks, kuru iespējas ieņemt konkrētu amatu ietekmē apstrīdētās normas, neesot sevišķi liels. Notikusī reforma veicināšot sabiedrības uzticēšanos maksātnespējas procesa institūtam. Līdz ar to tikšot sekmēta arī uzticēšanās demokrātiskai valsts iekārtai un valsts ekonomiskā stabilitāte.”¹³²

---

¹³⁰ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 5.1. punkts.

¹³¹ Turpat, 5.3. punkts.

¹³² Turpat

2.4. Biedrības “Latvijas Certificēto maksātspējas procesa administratoru asociācija” viedoklis

Biedrība “Latvijas Certificēto maksātspējas procesa administratoru asociācija” (turpmāk - Biedrība) norāda pretēji Saeimas, Tieslietu ministrijas un Latvijas Republikas Tiesībsarga teiktajam, proti, ka apstrīdētās normas aizskar maksātspējas procesa administratoru pamattiesības un neatbilst Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam.

Biedrība pamato savu viedokli, sakot, ka administratori nepildot valsts funkcijas, tāpēc neesot pareizi viņus pielīdzināt valsts amatpersonām. Administratora pilnvaras, pienākumi un tiesības neatbilstot nevienam no *Interesu konflikta novēršanas likuma 4. pantā* norādītajiem apstākļiem, kas ir pamats personas atzīšanai par valsts amatpersonu. Līdz ar to neesot saprātīga iemesla administratoru pielīdzināšanai valsts amatpersonām.¹³³

Likumdevējs maksātspējas procesa administratora profesiju esot veidojis tādu, ka tā varot būt tikai papildu nodarbošanās, jo ar administratora darbību kā vienīgo nodarbošanos personai neesot iespējas nodrošināt sev iztiku, jo ienākumi neesot regulāri un vairumā gadījumu esot nelieli. Pieņemot apstrīdētās normas, likumdevējs neesot risinājis jautājumu par administratoru sociālajām garantijām, kā arī, piemērojot valsts amatpersonas statusu, tas liedz administratoriem reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam.¹³⁴

Administratoriem katru ceturksni ir jā sagatavo un elektroniski jānosūta savas darbības pārskatu kreditoriem un Maksātspējas administrācijai. Papildus tam, administratori Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz ienākumu deklarācijas, kurās ir redzami visi administratoru ienākumi. Līdz ar to valsts institūciju rīcībā jau ir pieejama visa informācija, kas saistīta ar administratora gūtajiem ienākumiem.

Administratoru pielīdzināšana valsts amatpersonām nav piemērota neviena likumdevēja izvirzītā mērķa sasniegšanai, kā arī apstrīdētās normas neuzlabos administratoru darbības uzraudzību. Turklāt tas liedz turpināt veikt administratora pienākumus tiem administratoriem, kuri vienlaikus ir zvērināti advokāti. “Pat ja likumdevējs *Interesu konflikta novēršanas likumu* papildinātu ar normu par valsts amatpersonas statusa savienojamību ar advokāta amatu, šāda savienošana tik un tā nebūtu iespējama advokāta darbības principu dēļ.”¹³⁵

Līdz ar maksātspējas procesa administratoru pielīdzināšanu valsts amatpersonām, tām būs pienākums iesniegt amatpersonas deklarāciju, kas neatbilst Certificēto

¹³³ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 7.1. punkts.

¹³⁴ Turpat

¹³⁵ Turpat, 7.2. punkts.

maksātnespējas procesa administratoru ētikas kodeksa prasībām. Piemēram, amatpersonas deklarācijā administratoram vajadzēšot deklarēt ienākumus, netieši publiskojot informāciju par maksātnespējas procesā atgūtajiem un kreditoriem izmaksātajiem līdzekļiem. Tādējādi tikšot aizskartas arī citu maksātnespējas procesā iesaistīto personu tiesības.¹³⁶

2.5. Latvijas Zvērinātu advokātu padomes viedoklis

Līdzīgi kā Biedrība, arī Latvijas Zvērinātu advokātu padome paskaidrojumos, kas reglamentēti Satversmes tiesas 2015. gada 21. decembra spriedumā, norāda, ka par zvērinātiem advokātiem nevar būt personas, kuras ir valsts dienestā, līdz ar to, pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, tas aizskar Satversmes 106. panta pirmajā teikumā reglamentētās tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un šis tiesību aizskārums rodas tiem zvērinātiem advokātiem, kuri vienlaikus apvieno zvērināta advokāta amatu ar maksātnespējas procesa administratora amatu. Apstrīdētajām normām nav noteikts leģitīms mērķis, kā arī normas nav samērīgas. Apstrīdētās normas pārkāpj arī Satversmes 1. pantā ietvertu tiesiskās paļāvības principu.¹³⁷

Zvērinātu advokātu padomes priekšsēdētāja vietiece Guna Kaminska pirms valsts amatpersonas statusa pieņemšanas ir izteikusies, ka, Saeimai neatbalstot Latvijas Zvērinātu advokātu padomes aicinājumu, padome neatkāpsies, bet turpinās meklēt ceļus starptautiskā līmenī, kā nepieļaut zvērinātu advokātu pakļaušanu valsts amatpersonas statusam. Iesaistot starptautiskās advokātu profesionālās organizācijas, neizslēdz iespēju vērsties arī Eiropas Cilvēktiesību tiesā, jo advokāta konfidencialitātes garantēšana primāri ir saistīta ar klienta interešu nodrošināšanu, tātad viņa cilvēktiesību ievērošanu.¹³⁸

Ziemeļvalstu – Baltijas valstu advokatūru vadītāju konference jau 2015. gada 4. septembrī pieņēma rezolūciju, kurā uzsvērts, ka personas, kura veic advokāta profesionālo darbību, pielīdzināšana valsts amatpersonai ir rupjš starptautisko cilvēktiesību, konstitucionālo tiesību un Eiropas Savienības advokāta profesijas pamatprincipu hartas pārkāpums, jo valsts amatpersonas statuss saskaņā ar likumu uzliek par pienākumu advokātiem pildīt un ievērot valstiskuma pienākumus, kuri nav savienojami ar advokāta profesijas neatkarību un konfidencialitāti.¹³⁹

Pēc ikgadējās sanāksmes 2015. gada 4. septembrī, Latvijas Zvērinātu advokātu padomes loceklis Andris Rukmanis izteica savu viedokli, ka kaimiņvalstu kolēģi pauduši

¹³⁶ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 7.2. punkts.

¹³⁷ Turpat, 8. punkts.

¹³⁸ Latvijas advokātus sadusmo iecerētā maksātnespējas administratoru statusa reforma. Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijas-advokatus-sadusmo-iecereta-maksatnespejas-administratoru-statusa-reforma.d?id=46441299> [aplūkots 2016. gada 30. aprīlī]

¹³⁹ Turpat

neizpratni un pat šokā par Latvijas valsts lēmumu pielīdzināt advokātus, kuri vienlaikus praktizē kā maksātnešpējas procesa administratori, valsts amatpersonām, atzīstot, ka šāds lēmums apdraud advokāta klientu konfidencialitāti.¹⁴⁰ Kā uzsvēra Zviedrijas Advokātu padomes ģenerālsekrete *Anne Ramberga*, runa nav par advokātu pasargāšanu, bet gan par klientu aizsardzību.¹⁴¹

Būtiski norādīt Zvērinātu advokātu padomes teikto, ka apstrīdētajās normās likumdevējs nav ietvēris pietiekami izvērstu tiesisko regulējumu. Tās esot pieņemtas ar atrunu, ka papildus tiks sagatavotas un pieņemtas arī citas, proti, tādas normas, kas papildīs apstrīdētās normas ar saturu. Līdz ar to Latvijas Zvērinātu advokātu padome gaida likumdevēja rīcību, lai varētu precīzi izprast apstrīdēto normu saturu un sniegt noteiktu atbildi uz jautājumu, vai zvērinātiem advokātiem ir liegts savienot savu praksi ar administratora darbību.¹⁴²

Lai veiktu nopietnu administratora profesijas reformu, nepieciešams izvērsts tiesiskais regulējums, un nepietiek tikai ar vienas tiesību normas grozīšanu. Līdz ar to apstrīdētajās normās ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar likumu.¹⁴³

Zvērinātiem advokātiem ir jāatrodas pilnīgi neatkarīgiem un brīviem no jebkādas ietekmes, taču valsts amatpersonas atrodas valsts ietekmē. Tāpat advokāti nedrīkst iesaistīties citā darbā vai darbības jomā, ja tas varētu ietekmēt viņu neatkarību. Tādējādi zvērināta advokāta darbība un valsts amatpersonas dienesta pienākumu pildīšana var nonākt savstarpējā pretrunā.¹⁴⁴ Turklāt jāpiemin, ka konfidencialitātes princips liedz advokātiem valsts amatpersonas deklarācijā norādīt datus par to, kādas vienošanās par juridiskās palīdzības sniegšanu viņš noslēdzis.

Latvijas Zvērinātu advokātu padomei jēdziena “amata darbībā valsts amatpersonai pielīdzināta persona” saturs nav skaidrs, jo valsts amatpersonas ir personas, kas realizē valsts funkcijas un darbojas valsts interesēs. Savukārt citas personas ir privātpersonās. Tās nevar tikt pielīdzinātas valsts amatpersonām, jo nerealizē valsts funkcijas, bet darbojas savās vai citu privātpersonu interesēs.¹⁴⁵

Līdz ar to administrators nerealizē valsts funkcijas, bet gan darbojas privāto tiesību jomā, jo nav nodarbināts publiskas personas institūcijās un neveic valsts uzdevumus. Pēc

---

¹⁴⁰ Valsts amatpersonas statuss pārsteidz ārvalstu advokātus. Pieejams: <http://www.db.lv/laikraksta-arhivs/zinas/valsts-amatpersonas-statuss-parsteidz-arvalstu-advokatus-437691> [aplūkots 2016.gada 30.aprīlī]

¹⁴¹ Turpat

¹⁴² Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 8.1. punkts.

¹⁴³ Turpat

¹⁴⁴ Turpat, 8.2. punkts.

¹⁴⁵ Turpat, 8.3. punkts.

iepriekš minētā, jāsecina, ka administratoru pielīdzināšana valsts amatpersonām nonāk pretrunā ar valsts amatpersonas statusa piešķiršanas būtību un jēgu.¹⁴⁶

Apstrīdēto normu pieņemšanas laikā nekādi apstākļi neliecināja par vajadzību steidzami īstenot maksātnespējas procesa administratoru darbības regulējuma reformu. Tajā laikā jau bija normatīvajos aktos ietverta visaptveroša un pietiekama administratoru darbības uzraudzības sistēma. Proti, Latvijas Zvērinātu advokātu padome ar to domājusi administratora darbību maksātnespējas procesa uzrauga tiesa un Maksātnespējas administrācija. Par katru maksātnespējas procesu administrators iesniedz pārskatu Maksātnespējas administrācijai, visiem kreditoriem, parādniekiem un tā pārstāvim. Administratora darbībai vērīgi seko līdzī ar parādnieka kreditora kopums, parādnieka pārstāvis vai parādnieks.¹⁴⁷ Arī parādnieku kreditoru kopums rūpīgi seko līdzī maksātnespējas procesa administratora darbībai. Saņemot informāciju par noziedzīgu administratora rīcību, Valsts policija, kā arī VID Finanšu policijas pārvalde var uzsākt kriminālprocesu.¹⁴⁸

Nosakot valsts amatpersonas statusu administratoriem, tas nenovērš problēmas, kas izriet no nepietiekami profesionālas uzraugošo institūciju darbības. Lai novērstu atsevišķu administratoru pārkāpumus un noziedzīgus nodarījumus, esot jākāpina valsts institūciju kapacitāte un darbinieku kvalifikācija, nevis jāiesaista Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs administratoru darbības uzraudzībā.¹⁴⁹

Tā kā normatīvie akti ilgstoši ir pieļāvuši zvērināta advokāta prakses apvienošanu ar administratora darbību, tad zvērinātiem advokātiem esot izveidojusies saprātīga un pamatota tiesiskā paļāvība uz šādu regulējumu. Apstrīdētās normas atņem šiem advokātiem viņu mērķtiecīgi veidoto karjeru, kā arī padara veltīgus administratora profesijā ieguldītos spēkus un finanšu līdzekļus.

Jāpiemin, ka likumdevējs nav paredzējis saprātīgu pārejas periodu, lai zvērināti advokāti, kuri vienlaikus darbojas kā administratori, spētu pārorientēties no darbības divās profesijās un attiecīgi arī ienākumu gūšanas abās profesionālajās jomās uz tikai vienu karjeru un ienākumu avotu.¹⁵⁰

---

¹⁴⁶ Satversmes tiesas 21.12.2015. spriedums lietā Nr. 2015-03-01, Latvijas Vēstnesis, 23.12.2015., Nr. 251, 8.3. punkts.

¹⁴⁷ Turpat

¹⁴⁸ Turpat

¹⁴⁹ Turpat

¹⁵⁰ Turpat, 8.4. punkts.

SECINĀJUMI

Pētījuma rezultātā autore izvirza aizstāvēšanai šādas tēzes:

1. Pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, tiek pārkāptas maksātnespējas procesu administratoru pamattiesības, kas ir noteiktas Latvijas Republikas Satversmes 106. panta pirmajā teikumā, proti, ikviena tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai.

2. Statusa maiņas rezultātā iespējama būtiska maksātnespējas procesa administratoru skaita samazināšanās, jo zvērinātiem advokātiem, kas šobrīd ir vairāk nekā puse no visiem praktizējošiem administratoriem, likums liedz būt par valsts amatpersonām. Līdz ar to, ja zvērināti advokāti nevarēs vienlaikus būt arī maksātnespējas procesa administratori, šāds administratoru skaita samazinājums būtiski ietekmēs maksātnespējas procesu kvalitāti un efektivitāti.

3. Administratora profesija ir privātā sektora profesija, līdz ar to maksātnespējas procesa administratori nepilda savus amata pienākumus valsts institūcijās, kā arī neveic valsts amatpersonas funkcijas.

4. Maksātnespējas procesa administratoriem nav tādu pilnvaru, kas raksturīgas valsts amatpersonai. Piemēram, administratoriem nav tiesību izdot administratīvos aktus, kas ir saistoši visām personām. Administratori nevar veikt uzraudzības, kontroles, izziņas vai sodīšanas funkcijas attiecībā uz personām, kas neatrodas to tiešā vai netiešā pakļautībā.

5. Eiropas Savienības valstīs, ar kurām Latvijai ir vislielākā līdzība attiecībā uz maksātnespējas procesu tiesisko regulējumu, maksātnespējas procesa administratori nav valsts amatpersonas statusā un tie vienlaikus var būt arī zvērināti advokāti.

6. Ziemeļvalstu – Baltijas valstu advokatūru vadītāju konference jau 2015. gada 4. septembrī pieņēma rezolūciju, kurā uzsvērts, ka personas, kura veic advokāta profesionālo darbību, pielīdzināšana valsts amatpersonai ir rupjš starptautisko cilvēktiesību, konstitucionālo tiesību un Eiropas Savienības advokāta profesijas pamatprincipu hartas pārkāpums, jo valsts amatpersonas statuss saskaņā ar likumu uzliek par pienākumu advokātiem pildīt un ievērot valstiskuma pienākumus, kuri nav savienojami ar advokāta profesijas neatkarību un konfidencialitāti.

7. Likumdevējs nav paredzējis administratoriem ieviest tādu korporatīvās pārvaldības un uzraudzības sistēmu, kāda ir zvērinātiem tiesu izpildītājiem un zvērinātiem notāriem. Piemēram, zvērināti tiesu izpildītāji ir apvienoti Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju kolēģijā. Līdzīgs tiesiskais regulējums noteikts arī attiecībā uz zvērinātiem notāriem. Tā kā *Grozījumi Maksātnespējas likumā* neparedz šādu pašpārvaldes un

uzraudzības modeli attiecināt uz administratoriem, nevar būt runa par to, ka iecerētie grozījumi veicinās juridisko profesiju vienotu attīstību.

8. Situācijā, ja Tieslietu ministrija piedāvā noteikt, ka tie administratori, kas vienlaikus ir arī advokāti, varētu iesniegt deklarācijas, kas satur tikai ierobežota apjoma informāciju, proti, deklarāciju ar neatklājamo daļu, ir klaji saskatāma vienlīdzīgas attieksmes un taisnīguma principa pārkāpšana.

9. Tas, ka par maksātnespējas procesa administratoriem tiek iesniegtas dažādas sūdzības, no kurām dažas ir arī pamatotas, nevar būt par iemeslu, lai administratoriem tiktu piešķirta valsts amatpersonas statuss. Lietderīgāk būtu pārskatīt administratoru kontrolējošo institūciju darbību un palielināt to efektivitāti, lai tie administratori, kas pārkāpj normatīvos tiesību aktus, tiktu attiecīgi sodīti.

10. Pielīdzinot administratorus valsts amatpersonām, jāveic arī citas samērā kardinālas izmaiņas spēkā esošajā maksātnespējas tiesiskajā regulējumā. Piemēram, likumā nevar paredzēt tiesības atcelt administratoru ar kreditoru balsojumu. Turklāt tāds tiesību institūts kā kreditoru sapulce un tās kompetence maksātnespējas procesa ietvaros ir jālikvidē, jo nav pieļaujams, ka privāto tiesību subjekti dod saistošus norādījumus personai, kura ir pielīdzināta valsts amatpersonai.

11. Pārejas periodā vajadzēja izstrādāt papildu tiesisko regulējumu, jo tiesiskās paļāvības princips prasa, lai, atkāpjoties no iepriekšējā tiesiskā regulējuma, tiktu noteikta saudzējoša pāreja uz jauno regulējumu. Prasība nodrošināt pēc iespējas saudzējošāku pāreju uz jauno tiesisko regulējumu ir nozīmīga, jo personai, kurai jaunais regulējums tiks piemērots, ir jādod iespēja pienācīgā kārtā tam sagatavoties.

12. Lai veiktu nopietnu administratora profesijas reformu, nepieciešams izvērst tiesiskais regulējums, un nepietiek tikai ar vienas tiesību normas grozīšanu. Līdz ar to apstrīdētajās normās ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar likumu.

13. Likumdevējs varēja noteikt, ka administratori ir tiesu sistēmai piederīgas amatpersonas, kas darbojas brīvajā juridiskajā procesijā – pretējā gadījumā uz administratoriem saglabāsies politiskā ietekme.

IZMANTOTO AVOTU SARAKSTS

Literatūra

1. Amatpersonas statuss maksātnešpējas administratoriem: 13 juristi nolēmuši neturpināt darbību profesijā. Pieejams: http://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/amatpersonas-statuss-maksatnespejas-administratoriem-13-juristi-nolemusi-neturpinat-darbibu-profesija.d?id=46918377 [aplūkots 2016.gada 15.martā]
2. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskajā vadībā. Latvijas Republikas Satversmes komentāri VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011.
3. Ābele E. Vai administratoriem jābūt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2007. 20.maijs, Nr. 12. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/154601-vai-administratoram-jabut-valsts-amatpersonai/> [aplūkots 2016.gada 6.martā]
4. Ārvalstu investoru padome Latvijā. Padomes ziņojums par priekšlikumiem maksātnešpējas sistēmas uzlabošanai. Pieejams: <http://www.ficil.lv/high-council-meeting-2015/2/> [aplūkots 2016.gada 29.aprīlī]
5. Bērziņš G. Atziņas par aktuālo tiesu praksi maksātnešpējas jomā. Jurista Vārds, 2016. 5.aprīlis, Nr. 14 (917).
6. Bērziņš G. G.Bērziņš aicina pasteidzināt maksātnešpējas administratoru uzraudzības reformu. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/zinas/265227-gberzins-aicina-pasteidzinat-maksatnespejas-administratoru-uzraudzibas-reformu/> [aplūkots 2016.gada 1.martā]
7. Dz.Rasnačs vēlreiz reformēs maksātnešpējas procesa administratorus. Pieejams: http://www.dzintarsrasnacs.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=213%3Adzrasnas-vlreiz-reforms-makstnespjās-procesa-administratorus&catid=4%3Ajaunumi&lang=lv [aplūkots 2016.gada 15.aprīlī]
8. Jurkāns J. Vai maksātnešpējas procesa administratoram vajadzētu būt valsts amatpersonai. Jurista Vārds, 2013. 7. maijs, Nr. 18 (769).
9. Kādēļ vajadzīgi Maksātnešpējas likuma grozījumi. Pieejams: http://www.pietiek.com/raksti/kadel_vajadzigi_maksatnespejas_likuma_grozijumi [aplūkots 2016.gada 27.martā]
10. Latvijas advokātus sadusmo iecerētā maksātnešpējas administratoru statusa reforma. Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijas-advokatus-sadusmo-iecereta-maksatnespejas-administratoru-statusa-reforma.d?id=46441299%20Atsauce%2030.04.2016.> [aplūkots 2016.gada 30.aprīlī]
11. Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas 2014. gada 13. jūnija vēstule Nr. 1-11/2384 Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas

priekšsēdētājam J.Ozoliņa kungam “Par priekšlikumu likumprojektam “Grozījumi Maksātnešpējas likumā” (Nr. 367/Lp11) atsaukšanu un noformēta Komisijas likumprojekta iesniegšanu”.

-

Pieejams:

<http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/E594BE9F28C130CAC2257CF9002D4BCD?OpenDocument> [aplūkots 2016.gada 15.martā]

12. Liepa L. Ārvalstu investīciju piesaistei tiesiskā vide ir ļoti svarīga. Žurnāls Diena, 2016. 18.janvāris.

13. Maksātnešpējas administrācijas 2012. gada publiskais pārskats.

14. Maksātnešpējas administrācijas 2013. gada publiskais pārskats.

15. Maksātnešpējas administrācijas skaidrojumi un atziņas. 2008 – 2014. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015.

16. Muciņš L. Valsts amatpersonas statuss maksātnešpējas administratoriem: problemātiskie aspekti. Jurista Vārds, 2015. 1.decembris, Nr. 47.

17. Novicāns K. Maksātnešpējas procesa administratoru statusa reforma. Jurista Vārds, 2014. 30.septembris, Nr. 38.

18. Šķēle A., Mediņa L.. Tieslietu ministrijas replika par L. Muciņa rakstu. Jurista Vārds, 2015. 8.decembris, Nr. 48.

19. Valsts amatpersonas statusa spožums un posts, 2013. 5. aprīlis. Pieejams: <http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-jurkans-valsts-amatpersonas-statusa-spozums-un-posts.d?id=43201052> [aplūkots 2016.gada 5.maijā]

20. Valsts amatpersonas statuss pārsteidz ārvalstu advokātus, 2015. 8.septembris. Pieejams: <http://www.db.lv/laikraksta-arhivs/zinas/valsts-amatpersonas-statuss-parsteidz-arvalstu-advokatus-437691> [aplūkots 2016.gada 30.aprīlī]

21. Valsts aģentūras “Maksātnešpējas administrācija” 2011. gada publiskais pārskats.

22. Lowitzsch J. (ed.). The Insolvency Law of Central and Eastern Europe. Insol Europe: 2007.

23. Thierhoff M. The Role of Insolvency Practitioners in Germany, 2007. Pieejams: <http://www.tmpartner.de/faps-tmp/servlets/LoadBinaryServlet/5540/Michael%20Thierhoff%3A%20The%20role%20of%20insolvency%20practitioners%20in%20Germany,%20in%3A%20Recovery,%20Summer%202007,%20S.%2032.pdf>. [aplūkots 2016.gada 3.maijā]

24. Vrabel P. Insolvency Law trends in Slovakia. Pieejams: <http://www.legate.sk/en/insolvency-law-trends-in-slovakia/> [aplūkots 2016.gada 12.maijā]

Normatīvie akti

25. Latvijas Republikas Satversme. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1922. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=57980> [aplūkots 2016.gada 27.februārī]
26. Latvijas Republikas Advokatūras likums. Rīga: Ziņotājs, 1993. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=59283> [aplūkots 2016.gada 3.martā]
27. Notariāta likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1993. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=59982> [aplūkots 2016.gada 4.martā]
28. Likums par tiesu varu. Rīga: Ziņotājs, 1993. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=62847> [aplūkots 2016.gada 7.martā]
29. Kredītiestāžu likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1995. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=37426> [aplūkots 2016.gada 10.martā]
30. Likums par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātspēju. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1996. [zaudējis spēku 01.01.2008.] Pieejams: <http://m.likumi.lv/doc.php?id=40681> [aplūkots 2016.gada 26.martā]
31. Likums par valsts sociālo apdrošināšanu. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1998. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=45466> [aplūkots 2016.gada 28.martā]
32. Civilprocesa likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1999. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=50500> [aplūkots 2016.gada 2.aprīlī]
33. Krimināllikums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 1999. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=88966> [aplūkots 2016.gada 18.martā]
34. Likums par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2001. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=26021> [aplūkots 2016.gada 30.martā]
35. Likums par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=61913> [aplūkots 2016.gada 28.martā]
36. Ministru kabineta noteikumi Nr. 478 “Kārtība, kādā aizpildāmas, iesniedzamas, reģistrējamas un glabājamās valsts amatpersonu deklarācijas un aizpildāmi un iesniedzami valsts amatpersonu saraksti”. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=67750> [aplūkots 2016.gada 9.martā]
37. Komerclikums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=5490> [aplūkots 2016.gada 18.martā]
38. Tiesu izpildītāju likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2003. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=68295> [aplūkots 2016.gada 4.martā]
39. Maksātspējas likums. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2010. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=214590> [aplūkots 2016.gada 17.aprīlī]

40. Ministru kabineta noteikumi Nr. 461 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību". Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2010. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=210806> [aplūkots 2016.gada 1.martā]
41. Grozījumi Maksātspējas likumā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2015. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=269517> [aplūkots 2016.gada 19. martā]
42. Bundesrecht konsolidiert: Gesamte Rechtsvorschrift für Insolvenzordnung, Fassung vom 10.05.2016., BGBl. I Nr. 114/1997. Pieejams: <http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10001736> [aplūkots 2016.gada 4.maijā]
43. Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymas. Valstybės žinios, 2004. Pieejams: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9F4371AB03A3> [aplūkots 2016.gada 12.maijā]
44. Pankrotiseadus. Riigikogu, 2004. Pieejams: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121062014020> [aplūkots 2016.gada 10.maijā]
45. Insolvency Statute, 2011. Pieejams: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_inso/index.html [aplūkots 2016.gada 3.maijā]

Juridiskās prakses materiāli

46. Par Krimināllikuma 271. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 100. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2003. gada 29. oktobra spriedums lietā Nr. 2003-05-01.
47. Par Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta "f" apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91., 101. un 106. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2003. gada 18. decembra spriedums lietā Nr. 2003-12-01.
48. Par Izglītības likuma pārejas noteikumu 9. punkta 2. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 114. pantam, Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 2. pantam un tās 14. pantam (saistībā ar 1. protokola 2. punktu), Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 26. un 27. pantam, Starptautiskās konvencijas par visu veidu rasu diskriminācijas izskaušanu 5. pantam, Konvencijas par bērna tiesībām 2. un 30. pantam, kā arī Vīnes konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām 18. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2005. gada 13. maija spriedums lietā Nr. 2004-18-0106.
49. Par Ministru kabineta 2005. gada 11. janvāra noteikumu Nr.17 "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām"" un 2005. gada 9. jūnija likuma "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma piespiedu

atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām”” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2005. gada 16. decembra spriedums lietā Nr.2005-12-0103.

50. Par Ministru kabineta 2009. gada 7. jūlija noteikumu Nr. 733 “Noteikumi par valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai un valsts nodevu par valsts valodas prasmes pārbaudi” 1. pielikuma atbildību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 101. pantam, kā arī Valsts valodas likuma 6. panta pirmajai daļai un Ministru kabineta iekārtas likuma 31. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2013. gada 7. novembra spriedums lietā Nr. 2012-24-03.

51. Par Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 8. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2015. gada 13. oktobra spriedums lietā Nr. 2014-36-01.

52. Par likuma “Par dzīvojamo telpu īri” 8. panta pirmā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2014. gada 7. jūlija spriedums lietā Nr. 2013-17-01.

53. Par 2014. gada 25. septembra likuma “Grozījumi Maksātspējas likumā” 2. panta un 2014. gada 20.oktobra likuma “Grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” atbildību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2015. gada 21. decembra spriedums lietā Nr. 2015-03-01.

54. Par 2014. gada 25. septembra likuma “Grozījumi Maksātspējas likumā” 2. panta un 2014. gada 30. oktobra likuma “Grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 106. panta pirmajam teikumam. Latvijas Republikas Satversmes tiesas tiesneša Gunāra Kusiņa 2016. gada 4. janvāra atsevišķās domas lietā Nr. 2015-03-01.

55. 11. Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītais likumprojekts “Grozījumi Maksātspējas likumā” (Nr.1198/Lp11). Pieejams:

<http://titania.saeima.lv/LIVS12/saeimalivs12.nsf/0/E02F90E2A228A1C8C2257DAA003A DDA7?OpenDocument> [aplūkots 2016.gada 3.maijā]

56. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 26.09.2008. lēmums lietā Nr.SKA-525/2008. Administratīvo tiesu kontrolei nav pakļauts jautājums par informācijas nesniegšanu, ja informāciju iestādei pieprasījusi valsts amatpersona savu dienesta funkciju ietvaros: Prasījums informācijas nesniegšanas kontekstā. 6. lpp. Pieejams: <http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu->

arhivs/senata-administrativo-lietu-departaments/hronologiska-seciba/2008-hronologiska-seciba/ [aplūkots 2016. gada 2. maijā]

Intervija ar maksātnespējas procesa administratori Ilzi Margu

Lai noskaidrotu viedokli par maksātnespējas procesa administratoru amatu, viņu statusu, domas par administratora statusa tiesiskuma regulējumu, problēmjasautājumiem maksātnespējas procesā un ieteikumiem, autore veica interviju, kurā piedalījās maksātnespējas procesa administratore *Ilze Marga*, kas vienlaikus apvieno zvērināta advokāta amatu ar maksātnespējas procesa administratora amatu, praktizējoties Zvērinātu advokātu birojā “*Novius*”.

Ilze Marga stāsta, ka maksātnespējas procesa administratore ir jau kopš 2003. gada, kad vēl bija spēkā likums “*Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju*”. Tas bija pirmais piegājiens, kad sāka organizēt administratoru sertifikāciju. Līdz tam administratoriem nebija sertifikātu, ja gribēja darboties administratora amatā, varēja brīvi pieteikties un administrēt.

Runājot par to, kāds statuss bija administratoriem pirms valsts amatpersonas statusa, *Ilze Marga* skaidro, ka maksātnespējas procesa administratori skaitījās kā pašnodarbinātās personas, līdz ar to vienu reizi gadā bija jāiesniedz ienākumu deklarācija, neatspoguļojot praktiski nekādu informāciju par maksātnespējas procesos gūtajiem ienākumiem.

Uz jautājumu, vai *Ilze Marga* atbalsta jaunus grozījumus *Maksātnespējas likumā* un *Interēšu konflikta novēršanas likumā*, pielīdzinot maksātnespējas procesa administratorus valsts amatpersonām, administratore atbild noraidoši, ka neatbalsta. *Ilze Marga* uzskata, ka jaunie grozījumi ir publiskās un privātās varas nesavienojamība. Neatbalsta grozījumu jēgu, ka maksātnespējas procesa administrators ir pielīdzināms valsts amatpersonai.

Administratore piebilst, ka līdz ar jaunajiem grozījumiem sertifikāta darbību neapturēs arī pie tās situācijas, ja būs jāpilda valsts amatpersonas deklarācija. *Ilze Marga* uzskata, ka viņai nav neviena slēpjama maksātnespējas procesa vai interēšu konflikta, kāpēc deklarāciju nevarētu aizpildīt. Administratore par deklarāciju skaidro šādi:

“Ja būs kā sākotnēji tika plānots, ka advokātiem deklarācija būs divdaļīga, proti, atklātā un neatklājamā daļa, kurā nav jānorāda informācija par klientiem, tādā gadījumā nav nekādu pretrunu starp maniem administrējamiem uzņēmumiem un klientiem, respektīvi, ja deklarācijā nav jāatklāj kādus klientus es apkalpoju, kādas lietas vadu un kādus honorārus par to saņemu, tad maksātnespējas lietas varu droši publicēt.” Ja advokātiem būs jāiesniedz divdaļīgā deklarācija, tad tas neaizskars advokāta klientu intereses un līdz ar to *Ilzei Margai* iebildumu nebūs. Taču, ja jutīs, ka maksātnespējas process sāk kļūt ar zaudējumiem, kur depozīta izmaksas būs lielākas, ja samazinās garantēto atlīdzību, tad, protams, sāks rasties kādi iebildumi.

Ilze Marga saka, ka pagaidām nejūt pilnīgi nekādas izmaiņas kopš administratoru pielīdzināšanās valsts amatpersonām, izņemot vienu faktoru, ka janvārī ļoti daudzi administratori nolika administratora sertifikātus, līdz ar to ir vairāk maksātnespējas procesi, kas teorētiski ir kā pozitīvais aspekts. Ja agrāk bija aptuveni divi mēneši, kad bija jauns maksātnespējas process, tad šobrīd jau tas ir gandrīz mēnesis ar “kapeikām”. Negatīvais sakarā ar jaunajiem grozījumiem ir tas, ka ir jāpārņem administratoru, kas nolikuši savus sertifikātus, iesāktās maksātnespējas lietas, kas nozīmē, ka darba ir vairāk, bet naudas nav.

Administratore saka, ka jaunie grozījumi aizskar Satversmes 106. panta pirmajā teikumā nostiprinātās pamattiesības – brīvi izvēlēties nodarbošanos. Paskaidro, ka grozījumi attiecas gan uz profesiju, gan ienākumiem:

“Mēs maksājam par sertifikāciju, visu laiku ir apmācības, ieguldām savu laiku, savus līdzekļus un beigās sanāk, ka mums ir ierobežota šī nodarbošanās. Un no otras puses, ja ģimenē abi divi (vīrs un sieva) vai viens ir administrators, otrs advokāts, tad arī ir neiespējami apvienot to, ka, pieņemsim, es palieku kā advokāts, noliekot administratora sertifikātu, un mans vīrs paliek kā administrators. Tad viņam kā valsts amatpersonai ir jāziņo un jāraksta deklarācijā viss, kas attiecas arī uz mani. Tā ir liela pretruna.”

Jautājot, vai saskata vēl kādu problēmu maksātnespējas procesā, *Ilze Marga* atbild, pirmkārt, problēmas ir tajā apstāklī, ka ir liela tiesu noslogotība, līdz ar to ir problēma ar maksātnespējas procesa vešanu, tie ir termiņi, otrkārt, nevienāda juridiskā prakse, jo ir Latvijā tiesas, kas joprojām pieprasa (lai gan ir bijuši pagājušā gada 1. marta likuma grozījumi, arī Maksātnespējas administrācija ir devusi skaidrojumu) no parādnieka katru mēnesi trešās daļas ienākumu novirzīšanu kreditoriem. Tā ir liela problēma, jo nekad nevar zināt, kura tiesa “trāpīsies” procesā un kā tā tulkos likuma normas, līdz ar to ja novedīs nepareizu procesu, uz tā pamata var administratoru atcelt, kā arī uzlikt ierobežojumus parādniekam. Kā arī *Ilze Marga* saka, ka juridiskajām personām ir ļoti sarežģīti procesi, kas ir saistīti ar dokumentu nodošanu un saņemšanu, darījumu izvērtēšanu. Tās ir galvenās problēmas maksātnespējas procesā, bet var pieminēt arī to, ka kreditori ir palikuši procesā pasīvi, neiesniedzot prasījumus termiņos, iesniedz nesaprotamus prasījumus, nepamatotus prasījumus, kas aizņem laiku un kavē termiņus, jo, piemēram, taisi procedūras pabeigšanu un pēkšņi parādās vēl kāds kreditors, un tad uzreiz ir jātaisa jauns kreditoru reģistrs, jāsūta visi kreditoriem, atkal iestājas likumā noteikts termiņš, kam ir jāpaiet.

Ilze Marga atzīst, ka kreditori neizmanto savas piešķirtās likumiskās tiesības:

“Ja man kāds pieprasītu iesniegt gada pārskatus, grāmatvedības dokumentus, līgumus, jebkurā brīdī kreditors var prasīt kreditoru sapulces sasaukšanu un iepazīties ar dokumentiem. Iepazīties ar dokumentiem var arī pieprasot tos, respektīvi, ja zina, ka ir ļaunprātīgs parādnieks vai ir kreditors, kurš kādreiz ir bijis parādnieks un administratora

sadarbības partneris, un zini par viņu informāciju, teiksim, kur ir ko slēpis, tad tāpat kā tiesu izpildītājam – “nāc, ziņo un lūdz pārbaudīt”, jo administratora pilnvaras ir “ņemt, rakt, pieprasīt, pārbaudīt un izvērtēt”. Un tālāk jau tā ir kompetence un strīdus gadījumā, ja kreditors uzskata vienu un administrators domā citādāk, tad to jautājumu, lai vērtē tiesa vai aģentūra. Uzraksti sūdzību un tad izvērtē.” Līdz ar to *Ilze Marga* uzskata, ka administratoriem nav pārāk plašas pilnvaras (kas būtu tiesas kompetencē), tikai kreditori neizmanto savas piešķirtās tiesības.

Autore *Ilzei Margai* jautā, kādu statusu ieteiktu maksātnespējas procesa administratoriem, uz ko administratore atbild, ka negribētu pielīdzināt administratorus tiesu sistēmai piederīgām personām. Maksātnespējas procesu administratorus gribētu pielīdzināt tādām amatam kā sertificēti vērtētāji, būvinženieri, arhitekti, jo lielākoties maksātnespējas procesos sadarbība ar tiesu ir minimāla, jo administrators pēc savas būtības ir kreditoru pārstāvis. Administratoriem vajadzētu būt brīvas juridiskās profesijas pārstāvjiem, ar attiecīgu sertifikāciju un attiecīgu uzraudzību no kompetentām uzraugošām iestādēm.

Bakalaura darbs “Maksātnespējas procesa administratora statuss” izstrādāts LU Juridiskajā fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: Elīna Mazule

Rekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: Lekt., Mag. iur. Gaidis Bērziņš

Recenzents:

Darbs iesniegts LU Civiltiesisko zinātņu katedrā

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

Komisijas sekretāre: